
Sjeldne fugler i Norge i 2007

Rapport fra Norsk sjeldenhetskomité for fugl (NSKF)



Keiserørn Aquila heliaca Matningsdal, Hå (RO) november 2007. Foto: Gunnar Gundersen.

Tor Audun Olsen & Kjell Ruud Mjølunes

Dette er årsrapport nr. 32 fra NSKF. Rapporten inneholder først og fremst funn fra 2007, men en del eldre funn fra perioden 1988 til 2006 er også inkludert.

Saksbehandling

Siden forrige rapport ble utgitt har komiteen avholdt ett møte; på Jæren i Rogaland i januar 2009. I denne rapporten presenteres 299 ferdigbehandlede saker. Utover disse ferdigbehandlede sakene står et antall saker av ulike grunner på avventing. I mange tilfeller skyldes dette at vi savner opplysninger i beskrivelsene. Det er viktig at rapportørene prøver å få med så mye

informasjon som mulig i hver sak. Husk at NSKF ikke bare skal ta stilling til artstilhørighet, vi skal også prøve å komme frem til avgjørelser med tanke på både kjønn og alder, og i enkelte tilfeller også underartstilhørighet. I tillegg må vi ofte ta vanskelige skjønnsmessige avgjørelser på hvor mange individer som var involvert i et års forekomst. Klokkeslett og trekkretning kan således være meget relevante opplysninger. Forskjeller i drakt mellom to individer av samme art er ikke relevant med tanke på artsidentifikasjonen, men ofte helt avgjørende for individidentifikasjonen. Det er også vesentlig at den beste tilgjengelige dokumentasjonen sendes inn.

I flere tilfeller viser det seg at bilder som sendes inn har for lav oppløsning.

Noen hovedtrekk fra forekomsten

I denne rapporten presenteres 258 godkjente saker fra 2007. Dette er på samme nivå som de siste årene og blant de høyeste tallene i NSKF's historie. 19 godkjente eldre saker fra 2006 og tidligere er lavere enn tilsvarende i de siste års NSKF-rapporter. NSKF har fremdeles kjennskap til en rekke funn fra 2006 og tidligere som ikke er forelagt komiteen. Også fra 2007 savnes en rekke beskrivelser. Vi vil på det sterkeste oppfordre til at rapporteringsfristene overholdes slik at de enkelte årsrapporter blir mest mulig komplette. Kun én henlagt sak presenteres i denne rapporten, hvilket er en kraftig reduksjon i forhold til de siste par årene. I tillegg presenteres 21 saker som av en eller annen grunn ikke er godkjent for inkludering i den offisielle norske funnstatistikken.

Hvis vi ser nærmere på den geografiske fordelingen av antall godkjente funn presentert i denne rapporten er det som vanlig Rogaland som har flest funn, etterfulgt av Vest-Agder. De mange sabinemåkene som ble presset inn i Oslofjorden i september er hovedårsaken til at Oslo og Akershus ligger helt oppe på tredjeplass. I likhet med fjoråret er det heller ikke i år innrapportert noen funn fra Svalbard & Jan Mayen og Oppland. Aust-Agder er ikke kjent som noe stort fylke for sjeldne fugler og står med ett enkelt funn i 2007. Kun ett funn hver i fylkene Hedmark, Hordaland og Troms fra rapportåret har derimot sin forklaring i svært mangelfull rapportering.

Nye arter, underarter og hybridkombinasjoner for Norge

I denne rapporten presenteres én ny art for den norske A-listen. Med denne er den offisielle norske fuglelisten på 478 arter. Inkludert i denne totalen er funn i kategori A-C.

Den eneste nye arten på den norske A-listen i 2007 var en keiserørn fra ulike lokaliteter i Hå, Bjerkreim og Eigersund kommuner, Rogaland i perioden 18. februar til 21. mars, og samme fugl tilbakevendende fra 13. november og inn i 2008.

Andre bemerkelsesverdige forekomster

Følgende åtte arter hadde nye bestenoteringer i 2007 (antall funn/individer i parentes): Gulnebbli (4), egretthege (11), bonapartesnipe (5), rustsnipe (7/8), polarsvømmesnipe (13/14), sabinemåke (47/51) og busksanger (11). Rapportåret 2007 var også første gang at to stripesangere

ble observert i løpet av et og samme år, mens tre funn av rosenvarsler er en tangering av rekordåret 2006.

Utover de nye årsrekordene nevnt over var forekomsten av blant annet alaskasnipe, svartehavsmåke, bieter, sibirpiplerke og elvesanger høyere enn i et gjennomsnittså. Mange husker nok også følgende høydepunkter fra 2007: Norges andre purpurhodeand (Rogaland), fjerde ringnebbdykker (Rogaland), tredje rødstrupesnipe (Rogaland), syvende flekksnipe (Nordland), tiende kanadahettmåke (Rogaland) og gulbeinmåke (Vest-Agder) samt den sjette mongolturteldua (Nord-Trøndelag).

Systematikk

NSKF følger anbefalingene fra Association of European Records and Rarities Committees - Taxonomic Advisory Committee (AERC - TAC) når det gjelder taksonomisk status. For en nærmere redegjørelse henvises det til vår nettside www.birdlife.no/nskf og AERCs nettside på www.aerc.eu.

Innleveringsfrist

Observasjoner som ønskes publisert i førstkommende NSKF-rapport må være mottatt av NSKF innen 1. februar året etter observasjonsåret. Det ideelle er imidlertid om rapporter sendes inn så snart som mulig etter observasjonen, slik at komiteen får mulighet til å jobbe jevnt gjennom hele året. For observasjoner som sendes via LRSK er rapporteringsfristen fra LRSK til NSKF 15. februar.

Observatørnavn

Under opplistingen av observatørnavn bak godkjente funn i rapporten blir hovedobservatøren(e)s navn ført opp først og uthevet med * foran navnet. Opptil fem medobservatører blir deretter listet opp i alfabetisk rekkefølge. Som hovedobservatør regnes den eller de som oppdaget og/eller identifiserte fuglen. Dersom ingen hovedobservatør er angitt i rapporten, listes alle observatørene opp i alfabetisk rekkefølge.

Råd til observatørene

Stadig flere beskrivelser og dokumentasjon sendes inn elektronisk. Dette ser NSKF på som svært positivt, da komiteen jobber med å digitalisere mest mulig av materialet. Digitalisering av NSKF-sakene er både tids- og ressursbesparende, og ikke minst miljøvennlig. Ved innsending av beskrivelser er det en stor fordel om man bruker NSKF's rapporteringsskjema. Skjemaet kan lastes

Tabell 1. Fylkesvis fordeling av godkjente funn oppsummert i denne rapporten.

Number of accepted records in this report

Fylke	< 2007	2007	Sum
Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder	0	0	0
Havområdene utenfor norskekysten N	0	0	0
Havområdene utenfor norskekysten S	0	2	2
Finnmark	1	12	13
Troms	1	1	2
Nordland	0	25	25
Nord-Trøndelag	0	6	6
Sør-Trøndelag	1	4	5
Møre og Romsdal	1	21	22
Sogn og Fjordane	1	4	5
Hordaland	0	1	1
Rogaland	10	82	92
Vest-Agder	2	34	36
Aust-Agder	0	1	1
Telemark	1	11	12
Vestfold	0	13	13
Buskerud	0	5	5
Oppland	0	0	0
Hedmark	0	1	1
Oslo og Akershus	0	28	28
Østfold	1	13	14
Totalt	19	258	277

ned fra NSKFs nettside. Dette forenkler rapportering, saksbehandling og arkivering, og er en kvalitetssikring for at beskrivelsene blir mest mulig komplette. Digitale bilder i lav oppløsning kan gjerne limes inn i beskrivelsen sammen med beskrivende tekst, men vi ønsker samtidig å få inn dokumentasjon i høy oppløsning som vedlegg, helst flere bilder der dette finnes. Henvisning til bilder på internett er ikke tilstrekkelig, da slike linker ofte endrer adresse og da bildene ofte er av svært lav oppløsning.

Mange ivrige observatører har i løpet av det siste året begynt å ta i bruk www.artsobservasjoner.no/fugler for å rapportere både vanlige og uvanlige arter. Beskrivelsesfunksjonen i denne nettportalen er nå på plass, og NSKF vil oppfordre til at denne tas i bruk for innrapportering av funn til komiteen.

NSKF ønsker å unngå samlebeskrivelser av klart separate funn. Separate funn må rapporteres

individuelt. Det vil ellers være svært vanskelig for NSKF å kunne gjøre individuelle vurderinger samtidig som det fort skaper en uoversiktlig funnstatistikk. Funnomstendighetene (avstand, lysforhold o.l.) må beskrives for hvert enkelt individ. I tilfeller der rapporter sendes inn flere år etter observasjonen er gjort, bør det vedlegges kopi av feltnotater.

Komiteen setter stor pris på å få melding om eventuelle mangler ved funn som presenteres i rapportene, slik at disse kan bli rettet opp. Vi vil henstille observatører og de respektive LRSK om å sjekke med andre observatører for å sikre at saken er fullstendig i forhold til slike detaljer før den blir oversendt NSKF. Dersom det finnes dokumentasjon av det aktuelle funnet må rapportøren sørge for at denne kommer NSKF i hende, helst sammen med resten av sakspapirene. For ringmerkede fugler kreves både ringnummer og biometri.

NSKFs sammensetning og arbeid

I løpet av tiden som har gått siden forrige rapport ble publisert har NSKF bestått av Vegard Bunes (Vest-Agder) (sekretær), Andreas Gullberg (Akershus), Kjell Ruud Mjølvsnes (Rogaland), Tor Audun Olsen (Rogaland) og Bjørn Olav Tveit (Oslo). Kjetil Aadne Solbakken (Sør-Trøndelag) takket for seg etter vårmøtet i 2008. Nytt medlem av komiteen fra og med høsten 2008 er Øivind Egeland (Vestfold). Vi benytter anledningen til å takke Kjetil for mange års innsats, samtidig som Øivind ønskes velkommen som nytt medlem.

På vår nettside www.birdlife.no/nskf finnes det meste av informasjon om NSKF, inklusive historie, arbeidsmetoder, råd og vink om hvordan man skriver en rapport, nedlastbart rapporterings-skjema, referater fra møter med mer.

Endringer på rapporteringslisten

Fra og med 1. januar 2008 skal ikke funn av sabinemåke behandles av NSKF. Videre vurdering av denne artens forekomst overlates dermed til de respektive LRSKene. Nærmere begrunnelse for denne avgjørelsen finnes lenger ut i rapporten. NSKF er imidlertid svært interessert i å få inn beskrivelser på funn fra årene fram til og med 2007, som ennå ikke har vært forelagt komiteen. Den fullstendige rapporteringslisten er tilgjengelig på våre nettsider.

Takksigelser

Viggo Ree og Per Inge Værnesbranden takkes for hjelp med å korrigere antall funn og påvise feil i tidligere rapporter. Per Gylseth takkes for hjelp med vurdering av antall funn av sabinemåke i Oslofjorden høsten 2007. Geir Mobakken og Magne Myklebust takkes for korrekturlesning og verdifulle innspill til rapporten. Frode Falkenberg takkes også for oppdatering av NSKFs nettsider samt en grundig innføring i bruken av vurderingsmodulen i www.artsobservasjoner.no.

Forklaring til presentasjonen av funn og forkortelser brukt i rapporten

I den påfølgende oversikten er oppsettet gjort i følgende system: (1) fuglens norske navn, (2) vitenskapelig navn, (3) antall funn/individer i parentes ((i) funn/individer frem til og med 1974, (ii) funn/individer i perioden fra og med 1975, (iii) funn fra rapportåret 2007), (4) eventuell årstalls- og områdebegrensning av (3), (5) eventuell hekking, (6) år, (7) fylke, (8) antall, alder, kjønn og funnomstendigheter, (9) lokalitet og kommune, (10) funndato, (11) * bak funndato angir belegg, mens følgende symbol

angir beleggets form (F - fotografi, V - video/filmopptak, L - lydopptak), (12) observatør(er), med hovedobservatør(er) nevnt først og uthevet med *, (13) utbredelsesområdet grovt angitt i parentes og (14) funnkommentarer. Ringmerkede individer markeres med forkortelsen rm., mens syngende fugler markeres med sy.

Antall funn og individer er vurdert skjønnsmessig i de tilfeller der det kan være samme fuglen som har opptrådt på flere forskjellige lokaliteter eller det har vært mer enn ett funn av en art på samme lokalitet. NSKFs vurdering angis slik: Mulig samme fugl(er) - regnes som forskjellige individer og teller som to eller flere funn. Trolig samme fugl(er) - regnes som ett funn. Samme fugl(er) - dokumentasjon eller opplysninger gjør det sikkert eller overveiende sannsynlig at det dreier seg om samme individ.

Aldersangivelser følger kalenderåret, 1K betyr således en fugl i sitt første kalenderår, 1K+ antyder alder ukjent (første kalenderår eller eldre), 2K+ en fugl i sitt andre kalenderår eller eldre osv. Også fjærdraktsystemet er benyttet der dette er mer praktisk, f.eks. pull. = pullus (dununge før første fjærdrakt), juv. = juvenil (en «fornorsking»/forkorting av *juvenilus* som betyr flygedyktig ungfugl i sin første komplette fjærdrakt), subad. er forkortelse for *subadultus*, en fugl som er eldre enn *juvenil* men ennå ikke i voksen drakt og ad. = adult, forkortelse for *adultus* som betyr en voksen utfarget fugl (kan være sommer- eller vinterdrakt).

Godkjente saker Accepted records

- Rustand** *Tadorna ferruginea* (21/26, 53/92, 1/7)
- 1994 ROGALAND: 2K+ ♂ Grudavatnet, Klepp 8.-9.8 (E.Gjerde, K.Olsen, T.A.Olsen m.fl.).
- 2007 VEST-AGDER: 3 ad. ♂ + 4 ad. ♀ Våien & Hanangervann, Farsund 4.7* (F) (*J.E.Rør, H.R.Grastveit, G.Gundersen m.fl.).
- ROGALAND: 3 ad. ♂ + 4 ad. ♀ Orrevatnet & Kaffiholen, Klepp & Hå 5.-13.7* (V) (*H. Fisketjøn, S.Hobberstad m.fl.).

(Øst-Europa, Asia og Nord-Afrika). Fuglen fra Grudavatnet i 1994 var en del av den store invasjonen som traff Vest-Europa dette året. Den regnes som trolig samme individ som ble sett flere

steder på Jæren, og som tidligere er godkjent for perioden 10. til 15. august. Fuglene fra Lista og Jæren i 2007 dreier seg om samme flokk. Som vanlig er det vanskelig å uttale seg sikkert om spontaniteten til rustender sett i Norge. Arten er vanlig i parker og fuglesamlinger over store deler av Europa. I Nederland finnes det også en frittlevende bestand som kvalifiserer til klassifisering i kategori C. Denne bestanden blir ofte mistenkt for å stå bak en stor del av funnene i Nord-Europa. I den sammenheng kan det være interessant å merke seg at syv voksne rustender ble sett på trekk mot sør forbi Blåvands Huk på den danske vestkysten 14. juli 2007. Kan det tenkes at det var flokken fra Lista og Jæren som var «på vei hjem»?

Amerikablesand *Anas americana* (1, 19, 2)

2007 ROGALAND: Ad. ♂ Hogstadbukta, Sola 21.10-2.11 (*M.Kersbergen, T.A.Olsen, A.Gullberg, B.O.Tveit m.fl.).
FINNMARK: 2K+ ♂ Varangerbotn, Nesseby 2.6* (F) (J.Betleja m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Det foreligger to nye funn av denne arten som har hatt en markant fremgang de siste årene. Hele 15 av de totalt 22 funnene er gjort fra og med 1997. En tilsvarende økning, om vel i mye større målestokk har også skjedd i Storbritannia. Som følge av dette ble arten fjernet fra den nasjonale sjeldenhetslisten fra og med 2002 (Votier 2003). Her i Norge er det ikke uventet Rogaland som utpeker seg som beste fylke for arten, med totalt seks funn. En hann ble blant annet sett ved Hafrsfjorden på ettvinteren i 2005 og 2006. Denne fuglen ble imidlertid ikke sett i samme periode i 2007, og funnet fra oktober/november regnes derfor som et nytt individ. Majoriteten av de norske funnene er gjort langs kysten, med funn i samtlige fylker fra Lista i Vest-Agder til Høylandet Nord-Trøndelag. Finnmark har også et tidligere funn, fra Saltjern ved Vadsø 25. mai 1986. Det eneste funnet fra Østlandet stammer fra Åkersvika og Horne i Hedmark i mai 2004. Merk at antall funn før 2007 er oppjustert med én, som følge av tellefeil i tidligere rapporter.

Amerikakrikkand *Anas carolinensis* (0, 79, 3)

2007 TELEMARK: Ad. ♂ Børsesjø, Skien 2.-25.4* (F) (*Ø.W.Johannessen, V.Heibo, R.T.Magnussen, T.E.Silsand m.fl.).
ROGALAND: Ad. ♂ Orrevatnet & Horpestadvatnet, Klepp 10.2-11.3 (M.Dagsland m.fl.). Ad. ♂ Søylandsvatnet, Hå 3.-11.3* (V) (M.Dagsland).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Kun tre funn i løpet av rapportåret er lite sammenlignet med gjennomsnittet etter årtusensskiftet. De to funnene fra Jæren skiller seg imidlertid ut fra den tidligere funnmassen. Begge disse funnene dreier seg trolig om overvintrende fugler. Fra tidligere er det kun gjort tre vinterfunn i Norge, hvorav to er gjort på Jæren.

Rødfotand *Anas rubripes* (0, 4, 0)

2007 VESTFOLD: Ad. ♂ Rosanes, Nøtterøy 1.1-5.3, Presterødskilen, Tønsberg 4.7-2.9 og Rosanes, Nøtterøy 23.-31.12* (F) (*S.Hylle, A.Hangård m.fl.).

(Østlige Nord-Amerika). Samme fugl som har blitt observert i Tønsberg-området siden høsten 2003.

Purpurhodeand *Aythya affinis* (0, 1, 1)

2007 ROGALAND: Ad. ♂ Harvalandsvatnet, Sola 28.-29.4* (F) (G.Kristensen m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer sør til Sentral-Amerika). Dette er andre funn i Norge og det første i Rogaland. Det første funnet ble gjort ved Vellamelen, Steinkjer i Nord-Trøndelag i mai 1999. Siden da har arten, sett i lys av den kraftige økningen i antall funn ellers i Europa, noe overraskende glimret med sitt fravær her til lands. Til sammenligning er det gjort seks funn i Sverige, fire funn i Danmark og hele 127 funn i Storbritannia til og med 2007. Begge de norske funnene er gjort i forbindelse med vårtrekket. Dette stemmer vel overens med funnbildet i Sverige og Danmark, der de aller fleste funnene stammer fra våren. I Storbritannia står imidlertid vinterfunn i perioden desember til mars for en stor del av funnene, samtidig som antall høstfunn er økende. Arten viser sånn sett en forekomst på lik linje med en rekke andre nearktiske arter. Det er naturlig å anta at Storbritannia mottar en større andel fugler som er direkte ankomne fra Nord-Amerika i forbindelse med høsttrekket, mens vi i Skandinavia for en stor del observerer fugler på nordtrekk det påfølgende året. For tips om identifikasjon av arten anbefales Bradshaw (2005).

Brilleand *Melanitta perspicillata* (3, 50/51, 1)

2007 VEST-AGDER: Ad. ♂ Lomsebukta, Husebybukta & Havika, Farsund 1.1-28.4 & 15.10-31.12 (*T.Bentsen, T.A.Olsen m.fl.).
ROGALAND: 3K ♂ Vik - Fuglingane, Klepp



En flokk med rustender Tadorna ferruginea dukket opp på Lista 4. juli. Dagen etter ble de samme fuglene funnet igjen på Jæren. Foto: Gunnar Gundersen.



En ringnebbdykker Podilymbus podiceps hadde tilhold i Orrevatnet, Klepp i perioden 21.-23. april 2007. Fuglen utgjør Norges - og Skandinavias - fjerde funn av arten. Foto: Christian Tiller.

1.1-31.12* (F) (*K.R.Mjøltnes, Ø.Egeland m.fl.).

FINNMARK: Ad. ♂ Børselv, Porsanger 22.5* (F) (T.V.Johnsen). Ad. ♂ Lakselv, Porsanger 28.6-17.7* (F) (G.Bruneau, P.A.Crochet).

(Nord-Amerika). De to funnene fra Porsangerfjorden dreier seg trolig om samme fugl og regnes dermed som ett funn. De to fuglene fra Vest-Agder og Rogaland er begge gjengangere og teller ikke som nye funn. Merk at tidligere funntotal er nedjustert med to i forhold til forrige NSKF-rapport. En rekke funn fra indre deler av Trondheimsfjorden i perioden 1977 til 1994 som tidligere har blitt regnet som fire ulike fugler, er nå slått sammen til ett funn etter anbefaling fra LRSK Nord-Trøndelag. I tillegg var ett funn fra Vest-Agder uteglemt i den tidligere opplystningen, dette er nå lagt til.

Ringnebbdykker *Podilymbus podiceps* (0, 3, 1)

2007 ROGALAND: Ad. Orrevatnet, Klepp 21.-23.4* (F,V) (M.Dagsland m.fl.).

(Nord-Amerika). De fire norske funnene er fremdeles de eneste i Skandinavia. I Storbritannia er det siden førstefunnet i 1963 gjort 40 funn. Forrige funn på øygruppen var imidlertid helt tilbake i 2002. Storbritannia opplevde en markant funntopp i femårsperioden 1996 til 2000. Faktisk ble 20 av funnene gjort innenfor denne perioden. Til sammenligning er alle de norske funnene gjort fra og med år 2000. Årets funn er nærmere omtalt av Dagsland (2008a).

Svarthalsdykker *Podiceps nigricollis* (3, 31/44, 4)

2006 ROGALAND: Ad. Ergavatnet, Klepp 29.4 (*A.Hangård, F.Kræmer).

2007 VEST-AGDER: Ad. Rauna, Farsund 31.3-12.4 (V.Bunes, J.M.Abrahamson m.fl.). 1K+ Østhaselstrand, Farsund 17.11* (F) (B.O.Tveit). 1K+ Nordhaselbukta, Farsund 17.-19.11 (*O.Heggøy, T.Bentsen, V.Bunes, K.M.Torland, B.O.Tveit m.fl.). 1K+ Einarsneset, Farsund 14.12 (G.Gundersen). ROGALAND: Ad. Revikai, Klepp 31.3 (M.Dagsland).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige, Nord-Afrika, Asia og Nord-Amerika). Forekomsten på Lista i 2007 er noe uoversiktlig. To fugler ble observert her i mars 2006, og det kan ikke utelukkes at fuglen fra mars/april er identisk med en av disse. Trekket av dykkere kulminerer

imidlertid på denne tiden av året, og fuglen fra mars/april 2007 regnes derfor som et nytt individ. Funnene fra senhøsten og førjulsvinteren regnes som to ulike fugler siden fuglene i Nordhaselbukta og ved Østhaselstrand ble sett med en drøy times mellomrom. Funnet fra Einarsneset i desember dreide seg trolig om en av fuglene fra november. Fuglen fra Jæren ble kun sett i kort tid på en noe utradisjonell lokalitet, og det dreide seg derfor trolig om en fugl på trekk.

Gulnebblire *Calonectris diomedea* (0, 24/26, 4)

2007 ØSTFOLD: 2K+ Brentetangen, Rygge 8.1 (T.Vang). 1K+ Brentetangen, Rygge 27.7 (*R. Botnermyr, Å.S.Fredriksen, A.Hansen). VESTFOLD: 1K+ Folehavna, Sandefjord 16.9 (R.Olsen). ROGALAND: 1K+ Revesvingen, Klepp 15.8 (M.Eggen, L.O.Eliassen, M.Kersbergen, E. Ween).

(Middelhavet (*diomedea*) og øyer i den østlige delen av Atlanterhavet sør for 40°N (*borealis*). Utenom hekkesesongen regelmessig nord til Biscaya og den britiske vestkysten). Fire funn i løpet av et kalenderår er ny rekord, selv om det i 2001 ble gjort tre funn av fire individer. Januarfunnet fra Østfold er det første fra denne måneden, men fra tidligere finnes det et vinterfunn fra Larvik 27. desember 1998. Tre funn rundt Oslofjorden er i tråd med artens tidligere opptreden i Norge. Fra Sverige rapporteres det om fem funn i 2007, mens Danmark hadde besøk av to fugler.

Balearlire *Puffinus mauretanicus* (2, 20, 3)

2007 VEST-AGDER: 1K+ Lista fyr, Farsund 14.8 (*O.Heggøy, G.Gundersen, A.Hangård). 1K+ Lista fyr, Farsund 1.9 (*Ø.W.Johannessen, V.Bunes, O.Heggøy, T.A.Olsen, A.Tomren m.fl.). MØRE OG ROMSDAL: 2K+ Ona, Sandøy 6.10* (F) (*J.R.Gustad, F.Grønningsæter m.fl.).

(Middelhavet. Utenom hekkesesongen regelmessig nord til kysten av Storbritannia). Etter et år uten observasjoner i 2006 var årets tre funn mer på linje med den øvrige forekomsten etter årtusenskiftet. Det kan være verdt å merke seg at både Sverige og Danmark stod uten funn i både 2005 og 2006, selv om økningen i forekomsten har vært på samme nivå som i Norge de siste årene. I 2007 ble det gjort hhv. to og fire funn i disse landene. Arten har gått kraftig tilbake og er nå klassifisert som globalt truet.

Rørdrum *Botaurus stellaris* (23/25, 65, 2)

- 2007 ØSTFOLD: Ad. ♂ sy. Rokkevannet, Halden 23.10-11.6 (M.Olsen m.fl.).
 OSLO: Ad. Ullevål hageby, Oslo 13.3* (F) (T.Myhrvold).
 VESTFOLD: Ad. ♂ sy. Borrevannet, Horten 24.5 (F.W.Christoffersen).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige og videre østover gjennom Asia til Stillehavet). Også i 2006 holdt det seg en titende hann ved Rokkevannet i Østfold. Trolig er det den samme fuglen som returnerte i 2007. To syngende hanner i 2007 er gledelig, og må sees i sammenheng med den økningen som har skjedd i våre nærmeste naboland. Fuglen i Oslo ble observert i en hage, og er første funnet for Oslo kommune og fylke.

Natthege *Nycticorax nycticorax* (4, 10, 2)

- 2007 ROGALAND: 1K Hålandsdalen, Karmøy 23.10* (F) (H.Schepel).
 NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 29.10* (F) (S.Baines).

(Sør-Europa, Nord-Afrika, Asia og Amerika; europeiske fugler overvintrer hovedsakelig i Afrika sør for Sahara). To funn av ungfugler i slutten av oktober avviker betydelig fra det tidligere funnmønsteret i Norge. Fra tidligere foreligger det kun tre funn av ungfugler, hvorav kun ett (Lista 14. september 1980) stammer fra trekkperioden på høsten. Sammen med desemberfunnet fra Tysvær i Rogaland i 2006 er det nå gjort tre funn etter årtusenskiftet. Til sammenligning ble det kun gjort ett funn på hele 90-tallet, mens 80-tallet produserte ikke mindre enn åtte funn av arten. Med årets funn står Rogaland alene på toppen av den norske funnstatistikken med totalt fire funn. Ellers er arten nå påtruffet i alle fylker langs kysten fra Vest-Agder til Nordland. I tillegg er det gjort ett funn i Østfold, og en fugl ble funnet død på Jan Mayen i begynnelsen av juni 1997. Arten er ny for Nordland, og dette funnet omtales av Baines (2008).

Silkehege *Egretta garzetta* (1, 51/53, 0)

- 2001 VEST-AGDER: Ad. Sevika, Lista fyr, Farsund 13.5* (F) (*E.S.Nilsen, G.Gundersen, T.B.Vestøl m.fl.).
 2006 ROGALAND: Ad. Orreosen, Klepp 16.5* (V) (M.Dagsland m.fl.).

(Europa nord til England, Nord-Afrika, Asia og Australia). Dette er første år siden 1999 uten

funn av arten. NSKF har imidlertid kjennskap til minst to observasjoner av arten fra rapportåret som ikke kom inn tidnok til vurdering for å bli med i denne rapporten. Fuglen fra Jæren 16. mai 2006 er etter all sannsynlighet identisk med den fuglen som ble sett på Lista dagen i forveien og regnes derfor ikke som et nytt funn.

Egretthege *Ardea alba* (1, 98/100, 11)

- 2006 ROGALAND: Ad. Ergavatnet, Klepp 8.-12.5* (V) (M.Dagsland m.fl.).
 2007 TELEMAR: Ad. Jomfruland, Kragerø 21.5 (*Ø.W.Johannessen, P.Dinnebier, A.F.Mæland, T.R.Stølen).
 VEST-AGDER: Ad. Tjomsemoen, Søgne 26.4* (F) (*O.Kindberg, A.Lie, R.Mofjell).
 1K+ Hanangervann, Farsund 25.11* (F) (*K.M.Torland, V.Bunes, M.L.Pedersen m.fl.).
 ROGALAND: Ad. Grudavatnet, Klepp 31.3* (F) (*H.Løvbrekke, M.Dagsland m.fl.).
 Ad. Brusand, Hå 23.-25.5* (V) (M.Dagsland m.fl.).
 Ad. Horpestadosen, Klepp 1.6* (F) (M.Eggen, M.Kersbergen m.fl.).
 Ad. Ergavatnet, Klepp 3.6* (V) (M.Dagsland).
 Ad. Ergavatnet, Klepp 27.9* (V) (M.Dagsland m.fl.).
 1K+ Ergavatnet, Klepp 2.12* (F) (E.Jacobsen).
 MØRE OG ROMSDAL: Ad. Hopelva, Smøla 16.5* (F) (*A.Rødal, E.L.Dahl, P.G.Hopshaug).
 SØR-TRØNDEL: Ad. Tanemsbrua, Klæbu 24.4-2.5* (F) (*M.Vang, T.Haugskott, K.Woldvik m.fl.).
 Ad. Langevatnet, Hitra 24.-25.5* (F) (B.Moen).
 NORD-TRØNDEL: Ad. Leksdalsvatnet, Verdal 8.-11.5* (F) (*D.G.Lyng, T.Sørhuus).
 Ad. Hammervatnet, Levanger 6.-7.6* (F) (*G.Bangjord, B.Fuldseth, B.Nyberg m.fl.).
 NORDLAND: Ad. Straume, Bø 17.-20.4* (F) (M.Leonhardsen m.fl.).
 HAVOMRÅDENE S: Ad. Oseberg C, Nord-sjøen 4.4 (H.Hveding).

(Nesten kosmopolitisk; svært lokal utbredelse i Europa, men har spredt seg mot nord, blant annet til Nederland). Funnet fra 2006 regnes som trolig samme fugl som ble sett i Mandal i perioden 13.-19. mai 2006 (Olsen m.fl. 2008). Årets forekomst er usedvanlig uoversiktlig. Ut fra dokumentasjon og observatørens vurdering dreier funnene fra Brusand, Horpestadosen og Ergavatnet på Jæren i slutten av mai og begynnelsen av juni 2007 seg om samme individ. På grunnlag av kort avstand geografisk og tidsmessig er fuglene fra Klæbu i april/mai og Verdal i begynnelsen av mai regnet som trolig samme individ. Det samme gjelder for fuglene fra Smøla og Hitra i mai. Funnene



Norges uten tvil best dokumenterte balearlire *Puffinus mauretanicus* ble observert ved Ona i begynnelsen av oktober 2007. Sterk slitasje av svingfjærene viser at dette er en 2K+ fugl. Foto: Christer Kamsvåg.



Egretthege *Ardea alba* hadde en rekordartet opptreden i 2007. Denne fuglen fartet rundt på Jæren og er her fotografert ved Orrevatnet i begynnelsen av juni. Foto: Morten Kersbergen.

fra Lista i slutten av november og Jæren i begynnelsen av desember dreier seg også trolig om samme fugl. Arten er svært mobil, og kan tilbakelegge store distanser i løpet av kort tid. Det kan derfor på ingen måte utelukkes at flere av funnene som er listet opp over egentlig dreier seg om samme individ. NSKF har likevel valgt å vurdere de resterende funnene som mulig samme, slik at totalen for 2007 ender på hele 11 funn, hvilket er ny rekord. Også i Sverige viste arten en opptreden i 2007 som mangler sidestykke. Summert per landskap ble det gjort hele 53 funn her i løpet av året. Dette er solid rekord, selv om det etter all sannsynlighet gjemmer seg flere dobbeltregistreringer i dette tallet.

Stork *Ciconia ciconia* (17/18 (etter 1920), 90/100, 0)

2007 MØRE OG ROMSDAL: Ad. Vigra og Giske, Giske 1.1-6.2* (F) (E.Grønningsæter, F.Grønningsæter m.fl.).

(Eurasia, Nordvest- og Sør-Afrika; overvintrer i Afrika). Samme fugl ble sett fra slutten av oktober og ut året 2006. Fuglen forsvant sporløst i begynnelsen av februar og har med stor sannsynlighet bukket under for den norske vinteren.

Skjestork *Platalea leucorodia* (7/22, 16/34, 1)

2007 VEST-AGDER: 2K Borshavn, Farsund 12.3* (F) (J.M.Abrahamson, V.Bunes, J.E.Røer m.fl.).

(Spredt i Europa med tyngdepunkt fra Balkan til

Det kaspiske hav. Overvintrer langs Middelhavet og atlantehavskysten fra Den engelske kanal og sørover). Årets fugl er det tidligste vårfunnet noensinne. Fra før var det en voksen fugl fra Jæren 19. april som hadde den rekorden. De fleste norske observasjoner av arten dreier seg om høstfunn, og årets funn var kun det syvende fra våren. Det første vårfunnet var en fugl fra Nore og Uvdal i Buskerud i begynnelsen av juni 1979. De fem neste kommer alle fra ferskvannene på Jæren i perioden 1996 til 2004. En av disse fuglene ble først sett på trekk mot nordvest forbi Lista fyr på morgenen 22. mai 2000, før den senere ble funnet igjen ved Orrevatnet på Jæren senere samme dag. Arten øker stadig i antall i Danmark og det er ikke helt utenkelig at den engang i fremtiden kan begynne å hekke også i Norge.

Svartglente *Milvus migrans* (4, 60/61, 4)

2006 TELEMARK: 1K Jomfruland, Kragerø 5.10 (J.H.Magnussen).

2007 TELEMARK: 2K+ Nilsbuskjær, Kragerø 9.6* (F) (H.I.Nicolaysen). VEST-AGDER: 2K+ Selhobden, Lyngdal 17.5 (Ø.N.Larsen). 2K+ Lista fyr, Farsund 21.7* (F) (*O.Skimmeland, V.Bunes, H.Eggen, J.E.Røer). 2K div. lok. Lista, Farsund 3.-28.8* (F) (*O.Heggøy, A.Hangård m.fl.).

(Nesten hele Eurasia, Afrika og Australia; de fleste europeiske fugler overvintrer i Afrika sør for Sahara). Fuglen fra Jomfruland i 2006 er den samme som tidligere er godkjent fra Langesundstangen (Olsen m.fl. 2008). De to fuglene fra Lista på sensommeren 2007 var definitivt ulike



En rekordtidlig skjestork Platalea leucorodia ble sett og fotografert på Lista 12. mars 2007. Fuglen kan identifiseres som 2K på grunnlag av nebbfarge og svarte tupper på svingfjærene. Foto: Vegard Bunes.



En 2K svartglente Milvus migrans oppholdt seg på Lista store deler av august måned i 2007. Mytemønster og skader på svingfjær skilte denne fuglen fra en annen svartglente som ble observert i samme område i slutten av juli. Foto: Gunnar Gundersen.

individer, siden de viste ulik slitasje og skader på svingfjærene.

Glente *Milvus milvus* (9 (etter 1900), 133/134, 4)

- 1988 ØSTFOLD: 2K+ Oven, Råde 21.3* (F) (E.R. Hansen).
 2007 ØSTFOLD: 2K+ Rokkevannet, Halden 15.4 (*P. A. Johansen, I.M. Eriksen).
 AKERSHUS: 1K+ Hulvik, Vestby 18.8 (E. Roualet).
 TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 20.6 (*T. Sommer, B. Olsen).
 ROGALAND: 2K+ Reve, Bjårvatnet & Herredsvela, Klepp & Hå 15.-16.3* (F) (*M. Kersbergen, B. Fuldseth, Ø. W. Johannessen m.fl.).

(Europa nord til Danmark og sørlige Sverige). Funnet fra Råde i 1988 bedømmes som trolig samme fugl som et udatert marsfunn fra Halmstad i Rygge. Fire funn i 2007 er lite sett i forhold til de siste årene. En stor del av forklaringen på dette er at det ikke har blitt sendt inn noen beskrivelser fra Vestfold og Vest-Agder, til tross for flere rapporterte funn av arten fra disse to fylkene på diverse nettsider.

Steppehauk *Circus macrourus* (22, 42, 1)

- 2007 ROGALAND: 1K Kaffiholen, Hå 25.9* (F) (*J.H. Ravnås, E. Ravnås).

(Steppesområder fra Svartehavet og videre østover til Sentral-Asia; overvintre hovedsakelig i Midtøsten, India samt Afrika sør for Sahara). Dette er et tidsmessig typisk funn. Kun ett funn er imidlertid lite i forhold til normalen etter årtusenskiftet.

Enghauk *Circus pygargus* (2, 51, 3)

- 2007 HEDMARK: 2K ♂ Heradsbygd, Elverum 3.6* (F) (*T.O. Stakkeland, J.O. Stakkeland).
 AKERSHUS: Ad. ♂ Hellesjøvann, Aurskog-Høland 31.5* (F) (Ø. Hagen).
 VESTFOLD: 1K Klåstadkilen, Larvik 30.9 (H. Heggland).

(Europa nord til Danmark og SØ-Sverige og videre østover til Sentral-Asia; overvintre i Sør-Asia og Afrika sør for Sahara). Tre funn er gjennomsnittlig i forhold til de siste ti årene. At alle tre ble gjort på Østlandet er derimot et avvik fra normalen. Den ettårige hannen fra Hedmark var første funn i fylket. Høstfunn er meget sjeldne i Norge. Fra tidligere er det sett tre voksne fugler

og fem ungfugler i tidsrommet 12. august til 18. september. Årets ungfugl fra Vestfold blir dermed det seneste høstfunnet noensinne her til lands.

Keiserørn *Aquila heliaca* (0, 0, 1)

- 2007 ROGALAND: 4K+ Bjårvatnet, Hå 18.2-21.3* (F) (K.R. Mjølunes, Ø. Egeland, E. Mjaaland m.fl.). 4K+ Svåheia, Eigersund 13.11* (F) (J. Grønning). 4K+ div. lok. Hå og Bjerkreim kommuner 18.11-31.12* (F) (K.R. Mjølunes m.fl.).

(Slovakia og Ungarn østover gjennom Russland til Bajkalsjøen og nordre Pakistan; overvintre fra Sentral-Asia og India, og videre gjennom Midtøsten til Nord-Afrika). Oppstandelsen var stor da denne nye arten for Norge ble oppdaget helt sør på Jæren. Ørnas månedslange opphold i Hå førte til en valfart av skuelystne til områdene innenfor Bjårvatnet, og mange blant lokalbefolkningen fikk også se den sjeldne gjesten. «Fuglesensasjonen» ble dekket av medier i hele landet. I løpet av oppholdet i områdene mellom Høg-Jæren og flatlandet ble den flere ganger sett på sauekadaver, ofte sammen med både kongeørn og havørn. I de ytre strøkene av Sør-Rogaland er det på grunn av de snøfattige og milde vintrene mange sauer på vinterbeite, og tilgangen på fårekjøtt var kanskje også årsaken til at keiserørna returnerte til Hå i november. På vei nordover ble den først sett ved Svåheia i Eigersund, og frem mot jul var den også innoom de vestlige delene av Bjerkreim kommune. Keiserørn er en fåtallig hekkefugl i Øst-Europa, og verdensbestanden er kanskje så liten som rundt 1000 par, flesteparten av disse finnes i Russland. Som med sjeldne rovfugler flest, og ørner i særdeleshet, er funnfrekvensen av keiserørn vesentlig høyere i våre naboland. Danskene hadde for eksempel 26 funn per 2007, mens arten er observert 11 ganger i Sverige per 2007.

Aftenfalk *Falco vespertinus* (16, 132/134, 3)

- 2006 ROGALAND: 1K Lassaskaret, Hå 25.9 (*K.R. Mjølunes, E. Mjaaland).
 2007 VESTFOLD: 2K ♂ Klåstadkilen, Larvik 26.4 (H. Heggland).
 VEST-AGDER: 2K ♀ Østhassel, Farsund 2.-3.6* (F) (*V. Bunes, G. Gundersen, T. Bentsen m.fl.).
 ROGALAND: 1K Kaffiholen, Hå 24.9 (*K.R. Mjølunes, E. Mjaaland).

(Øst-Europa og Asia; overvintre i Afrika). Aprilfunnet fra Vestfold er det tidligste vårfunnet

i Norge noensinne. Forsommerfunn av ettårige fugler og septemberfunn av årsunger er derimot helt i tråd med tidligere års opptreden i Norge. Kun tre fugler i 2007 er imidlertid lite. Også i Sverige viste arten en sparsom opptreden, med det laveste antallet på over 15 år. Dog ble 54 individer observert der i løpet av året, fordelt på 26 funn i vårperioden og 28 i løpet av sommer og høst.

Triel *Burhinus oedicnemus* (1, 14, 1)

2007 VEST-AGDER: Ad. Huseby, Farsund 26.4 (V.Bunes).

(Europa vest til Storbritannia og nord til Polen, rundt Middelhavet, østover til Sentral- og Sør-Asia. Overvintrer SV-Europa, nordlige Afrika og det indiske subkontinentet). Årets funn er det niende i Vest-Agder, som dermed befester sin posisjon som landets beste fylke for arten. Ingen andre fylker har mer enn ett funn av arten. Årets funn er samtidig det tidligste i landet. Fra før finnes det kun ett aprilfunn, fra Utsira 29. april 1997.

Sibirlo *Pluvialis fulva* (2/3, 28/30, 2)

2007 MØRE OG ROMSDAL: Ad. ♂ Røkkmyra, Smøla 27.6* (F) (*E.L.Dahl, J.R.Gustad).
NORDLAND: Ad. ♂ Røstlandet, Røst 28.6-4.7* (F) (S.Baines).

(Tundraen i Sibir fra Yamal ved ca. 70° Ø og østover til vestlige Alaska. Overvintrer over et enormt område fra sørlige Nord-Amerika til østlige Afrika). Funnene er begge typiske. Røstlandet står nå med syv funn av sibirlo. Øya er dermed landets beste lokalitet for arten. Funnet fra Smøla var det andre fra fylket. Det første funnet i Møre og Romsdal ble også gjort på Smøla, så seint som i 2006. For identifikasjon av «beringloer» anbefales Johnson & Johnson (2004), siden flere tidligere anerkjente karakterer ikke lenger anses å være pålitelige.

Rødstrupesnipe *Calidris ruficollis* (0, 2, 1)

2007 ROGALAND: Ad. Orreosen, Klepp 27.-29.6* (F,V) (*M.Dagsland, E.Mjaaland m.fl.).

(NØ-Sibir fra Tajmyr til Beringstredet; overvintrer fra India til Australia). Dette tredje funnet for Norge og Rogaland er nærmere omtalt av Dagsland (2008b). Årets funn er det tidligste av disse, men samtlige tre observasjoner er gjort i

en relativt kort periode fra 27. juni til 12. juli. Dette funnmønsteret stemmer godt overens med det svenske materialet (SOF 1999).

Bonapartesnipe *Calidris fuscicollis* (1, 31/33, 5)

2007 VEST-AGDER: Ad. Kviljodden, Farsund 23.-25.7* (F) (*O.Skimmeland, V.Bunes, T.A.Olsen m.fl.).
ROGALAND: Ad. Revtangen, Klepp 1.-2.7* (F) (G.Kristensen m.fl.). Ad. Håtangen, Hå 4.-7.7* (F) (G.Kristensen m.fl.). Ad. Revtangen & Orreosen, Klepp 14.-15.7* (F) (*M.Dagsland, *M.Eggen, B.Dømbe m.fl.). Ad. Revtangen, Klepp 19.7* (F) (*C.Tiller, E.Frantzen, L.Frantzen).

(Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika). Etter grundige studier av bilder og video av fuglene på Jæren er det konstatert mindre forskjeller i fjærdrakt og mytemønster. Dette, sammen med god observatørdekning og stor utskiftning av vadere i den aktuelle perioden, gjør at alle de fire observasjonene regnes som forskjellige fugler. Fem funn gjør 2007 til et rekordår. Jæren og Lista er ikke uventet de områdene i Norge som oftest har hatt besøk av arten med hhv. seksten og sju funn. Varanger i Finnmark kan skilte med fem funn av seks individer. Ellers er enkeltindivider påtruffet på tradisjonelle vaderlokaliteter spredt over hele landet.

Alaskasnipe *Calidris melanotos* (8, 148/159, 12/13)

2007 VEST-AGDER: Ad. Våien, Farsund 6.6 (*G. Gundersen, T.A.Olsen). Ad. Gunnarsmyr, Farsund 24.-28.7* (F) (*T.A.Olsen, V.Bunes, O.Skimmeland, K.M.Torland m.fl.).
ROGALAND: Ad. Orreosen, Klepp 7.-8.6* (V) (M.Dagsland). Ad. Orreosen, Klepp 21.6* (V) (M.Dagsland). Ad. Orreosen, Klepp 30.6* (F) (*J.M.Abrahamson, R.H.Olsen). 2K+ Håtangen, Hå 7.-8.7 (*A.T.Mjøs, L.O.Eliassen, S.I.Eliassen m.fl.). Ad. Orreosen, Klepp 16.7* (F) (*M.Eggen, B.Dømbe m.fl.). Ad. Reve OS, Klepp 26.-28.7* (F) (*E.Mjaaland, K.R.Mjølshnes, M.Eggen m.fl.). Ad. Nærlandsstranda, Hå 27.7 (K.R.Mjølshnes).
MØRE OG ROMSDAL: 2 ad. (♂+♀) Male, Fræna 24.-25.6* (F) (*J.R.Gustad, E.L.Dahl, G.Solvang m.fl.).
NORDLAND: Ad. ♂ Tennvalen, Herøy 15.-16.7* (F) (*A.I.Olsen, C.Olsen).
FINNMARK: Ad. Ekkerøya, Vadsø 22.5* (F) (*H.Schmalfuss, M.Knocke m.fl.). Ad. Ekkerøya, Vadsø 3.6* (F) (B.Gustafsson).



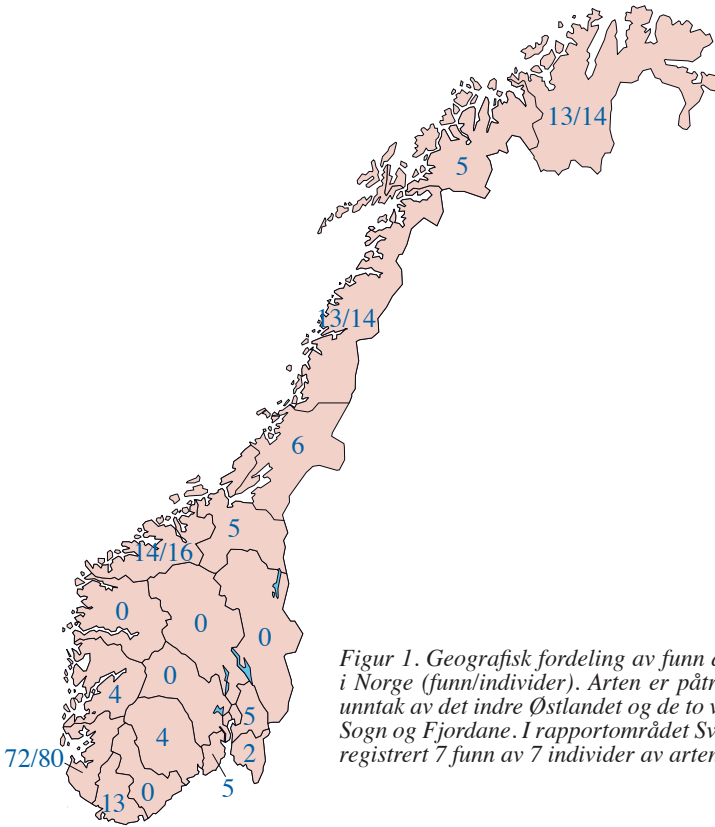
Ettåring hunn aftenfalk Falco vespertinus fra Lista primo juni 2007. Blek underside og juvenile svingfjær avslører alderen. Stjerten er en blanding av gamle fjær av juvenil type og nye fjær av adult type. Foto: Gunnar Gundersen.



Ung rustsnipe Tryngites subruficollis fra Refsnes i september 2007. Merk forskjellene i skulderfjærenes tegninger i forhold til den voksne fuglen fra Telemark. Foto: Kjell R. Mjøltnes.



Voksen rustsnipe Tryngites subruficollis fra Stråholmen ved Kragerø i mai 2007. Dette var det tredje funnet i Telemark og det andre fra Stråholmen. Foto: Øivind W. Johannessen.



Figur 1. Geografisk fordeling av funn av alaskasnipe *Calidris melanotos* i Norge (funn/individer). Arten er påtruffet spredt over hele landet med unntak av det indre Østlandet og de to vaderfattige fylkene Aust-Agder og Sogn og Fjordane. I rapportområdet Svalbard-Jan Mayen er det for øvrig registrert 7 funn av 7 individer av arten.



Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* fra Kramvik, Varanger 24. mai 2007. Fuglen har enda ikke komplettert myting til sommerdrakt. Foto: Gunnar Gundersen.

(Sibir fra Tajmyr til Beringstredet og Nord-Amerika; overvintrer hovedsakelig i Sør-Amerika samt Australia). Funnmengden i 2007 var på samme nivå som de siste årene. Heller ikke den geografiske fordelingen av funnene kan sies å være spesielt overraskende. Som figur 1 viser er de fem fylkene der arten ble observert i løpet av 2007, også de beste totalt sett. De to funnene fra Finnmark er ut fra gode bilder vurdert å være samme fugl. Derimot er alle funnene fra Jæren i juni og juli antatt å være totalt syv forskjellige fugler. Jæren berøres av et omfattende vadertrekk sommerstid og observatørdekningen er god. Det synes derfor mest sannsynlig at det har vært utskiftning av fugler. Et særtrekk med årets forekomst er at alle 12 funnene dreier seg om voksne fugler i perioden fra 22. mai til 28. juli. Vi må helt tilbake til 1996 for å finne forrige år uten funn av ungfugler på høsten. Til sammenligning var minst fire av totalt tretten fugler i Sverige i 2007 ungfugler.

Rustsnipe *Tryngites subruficollis* (2, 29/31, 7/8)

2007 TELEMARK: Ad. Stråholmen, Kragerø 21.-22.5* (F) (*Ø.W.Johannessen, P.Dinnebier, A.Mæland, T.R.Stølen m.fl.).
 ROGALAND: Ad. Nærlandsstranda, Hå 17.7* (F) (*M.Eggen, B.Dømbe, H.Hveding, K.R.Mjølunes m.fl.). Ad. Revtingen, Klepp 26.7* (F) (*E.Frantzen, L.Frantzen). 1K Refsnes, Hå 10.-11.9* (F) (K.R.Mjølunes m.fl.). 2 1K Refsnes, Hå 23.9* (V) (*G.Kristensen, M.Dagsland, E.Mjaaland m.fl.).
 HORDALAND: 1K Herdla, Askøy 8.-9.9* (F) (E.N.Adolfson).
 MØRE OG ROMSDAL: 1K+ Ona, Sandøy 15.9 (*T.H.Hansen, J.R.Gustad).

(NØ-Sibir, Alaska og arktisk Kanada; overvintrer i Sør-Amerika). Syv funn av åtte individer er solid bestenotering i Norge. Fra tidligere er 1980 med tre funn og 2006 med tre funn av fire individer de beste årene. Halvparten av funnene i Norge er nå gjort etter årtusensskiftet. Det er interessant å merke seg at en lignende økende trend er tydelig også for bonapartesnipe og alaskasnipe. Disse artene viser en økende forekomst i de fleste europeiske land, blant annet i Frankrike (Dubois & Luczak 2004). En gjennomgang av den totale funnmassen i Norge gir følgende sesongmessige fordeling: I forbindelse med vårtrekket er det gjort seks funn i perioden 16. til 30. mai. Høsttrekket har to adskilte funntopper: Seks funn av voksne fugler i perioden 8. juli til 6. august og 25 funn av 28 individer av hovedsakelig ungfugler i perioden 29. august til 20. oktober. I tillegg

kommer et funn av en voksen fugl fra Karmøy 11. til 12. juni 2003 som kan dreie seg om både vår- og høsttrekk. Merk at den tidligere funntotalen er oppjustert med én siden to observasjoner fra Lista høsten 1994 som tidligere har blitt regnet som samme funn har fått endret vurdering fra trolig til mulig samme individ.

Langnebbekkasinsnipe *Limnodromus scolopaceus* (3, 9, 1)

2007 VEST-AGDER: 1K+ Lista fyr, Farsund 24.8 (G.Gundersen, O.Heggøy).

(NØ-Sibir, Alaska og NV-Canada; overvintrer fra USA og videre sørover til Sør-Amerika). Dette er det fjerde funnet av arten fra Lista, som sammen med Jæren har flest funn i Norge. Arten hadde en funntopp på 1970-tallet, men var nesten fraværende på 80- og 90-tallet. Etter tusenårsskiftet har forekomsten igjen fått et oppsving. Samme trend finnes også igjen i det svenske funnmaterialet. Årsaken til dette er uklar. I Storbritannia, der det er gjort 191 funn frem til og med 2007, har arten vist en nokså stabil forekomst fra 70-tallet og frem til i dag.

Ubestemt bekkasinsnipe *Limnodromus scolopaceus/griseus* (0, 1, 1)

2007 NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 23.9 (*K.M.Torland, M.L.Pedersen).

På grunn av kort observasjonstid og en frustrerende taus fugl lot det seg ikke gjøre å identifisere dette individet til noen bestemt art. Sikker identifikasjon av langnebb- og kortnebbekkasinsniper kan være meget utfordrende. Se Chandler (1998) og Vinicombe (2004) for en introduksjon til de viktigste kjennetegnene.

Damsnipe *Tringa stagnatilis* (0, 24, 1)

2007 FINNMARK: 2K+ Bergebyelva, Nesseby 26.5* (F) (*K.M.Torland, G.Gundersen, K.S.Horn).

(Sørøst-Europa og Asia; de fleste overvintrer i Afrika og India). Dette er første funn i Finnmark, og første norske funn siden 2004. Arten var mer regelmessig i Norge på 1990-tallet enn det den har vært de siste årene. Dette synes nokså uforklarlig siden forekomsten i Sverige er økende og det også er gjort et antall hekkefunn der. Damsnipe viser også et annet geografisk funnbilde enn de fleste andre sjeldne vaderartene. Det funnmessige

tyngdepunktet ligger i Trøndelag, hvor det er gjort totalt ti funn. Til sammenligning er det kun gjort åtte funn på sørvestlandet, som dominerer funnbildet for de fleste andre sjeldne vaderarter.

Gulbeinsnipe *Tringa flavipes* (1, 12, 1)

2007 ROGALAND: Ad. Grudavatnet, Klepp 20.-26.6* (F) (*L.O.Eliassen, H.Eggen, T.A.Olsen, C.Tiller m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintrer fra sørlige USA til Sør-Amerika). Dette er det tredje funnet fra Grudavatnet og det sjette fra Rogaland. Det norske funnmaterialet er lite, men Grudavatnet og Rogaland er hhv. beste lokalitet og beste fylke i landet for denne arten. Sverige hadde ett funn av arten i 2007, hvilket var det 18. funnet der. Med tanke på at gulbeinsnipen har sin hekkeutbredelse utelukkende i Nord-Amerika, er det kanskje noe overraskende at det er gjort flere funn i Sverige enn i Norge.

Flekksnipe *Actitis macularius* (1, 5, 1)

2007 NORDLAND: Ad. Bogadalen, Bindal 27.6 (P.G.Thingstad).

(Store deler av Nord-Amerika; overvintrer i Sør-Amerika sør til Argentina). Dette er det femte funnet av arten etter årtusenskiftet, og det første i Nordland. Denne arten ser ut til å kunne dukke opp nær sagt hvor som helst og når som helst. Det foreligger fire funn av voksne fugler i perioden 28. mai til 21. august samt en udatert fugl som ble samlet inn på Svalbard en gang før 1773. I tillegg er det gjort to funn av ungfugler: 7.-8. oktober (Sør-Trøndelag) og 27. desember (Vestfold). Bortsett fra et funn fra Kvasshem på Jæren har arten unngått de tradisjonelle vaderlokalitetene. Alle utenom fuglen fra Sør-Trøndelag har dessuten kun blitt observert én dag.

Tereksnipe *Xenus cinereus* (1/4, 27/28, 2)

2007 FINNMARK: 2K+ Bergebyelva, Nesseby 26.-27.5* (F) (*G.Gundersen, K.S.Horn, K.M.Torland). 2K Karlebotn, Nesseby 2.-3.7* (F) (*V.Bunes, Ø.W.Johannessen, L.B.Lunde m.fl.).

(Finland og østover gjennom nordlige Russland; overvintrer i kystområder i Afrika, Asia og Australia). Vår- og sommerfunn fra Varanger er typiske for denne arten. De totalt 13 funnene fra vårt nordligste fylke må sees i sammenheng

med nærheten til hekkeområdene i Finland og Russland.

Polarsvømmesnipe *Phalaropus fulicarius* (17 (etter 1950), 75/111, 13/14) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder.

2007 ØSTFOLD: 1K Brentetangen, Rygge 21.9* (F) (*T.O.Stakkeland, P.Buertange, M.Olsen).
 AKERSHUS: 1K Vestfjorden, Bærum 23.9* (F) (M.Bergan). 1K+ Nesoddtangen, Nesodden 23.9* (F) (J.E.Røer). 2 1K Drøbak, Frogn 25.9* (F) (*T.Holtskog, K.Hansen). 1K+ Nesoddangen, Nesodden 26.9* (F) (J.E.Røer).
 TELEMARK: 1K Jomfruland, Kragerø 15.-18.9* (F) (*T.Fjesme, Ø.W.Johannessen, A.F.Mæland m.fl.).
 AUST-AGDER: 1K+ Kirstisgrunn, Risør 19.9 (A.Omberg).
 VEST-AGDER: 1K Vågsvollvika, Farsund 20.9* (F) (K.Olsen). 1K Steinodden, Farsund 20.10* (F) (*O.Heggøy, A.Heggøy).
 ROGALAND: 1K Revekai, Klepp 11.-12.11* (F) (*A.T.Mjøs, M.Kersbergen m.fl.). 1K+ Orreosen, Klepp 4.11 (E.Jacobsen).
 FINNMARK: 2K+ ♀ Kramvik, Vardø 24.-26.5* (F) (*G.Gundersen, K.S.Horn, K.M.Torland). 2K+ ♂ Vadsøya, Vadsø 9.6* (F) (M.Witte m.fl.).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone; overvintrer pelagisk i det sørlige Atlanterhavet og Stillehavet). Med 13 funn av 14 individer ble 2007 et rekordår for denne arten. De to vårfunnene fra Finnmark stemmer datomessig godt overens med artens ankomst til hekkeområdene. Høstfunnene fra Sør-Norge fordeler seg på to perioder, åtte funn hovedsakelig fra sørøstlandet i perioden 15. til 26. september og tre funn fra sørvestlandet i perioden 20. oktober til 12. november. Interessant nok ble det kun gjort fire observasjoner langs den svenske vestkysten i september, mens oktober og november gav ni fugler der.

Svartehavsmåke *Larus melanocephalus* (1, 59, 10/11)

2006 ROGALAND: 2K Orreosen, Klepp 25.6* (V) (M.Dagsland m.fl.).
 2007 TELEMARK: 2K Langesundstangen, Bamble 25.9 (O.Nordsteien).
 VEST-AGDER: 2K Tjørvehavn, Farsund 5.5 (H.R.Grastveit).
 ROGALAND: 2 1K Kaffiholen, Hå 8.8 (*M.Eggen, H.Eggen). 2K Vistevika, Randaberg 8.8* (F) (*E.S.Nilsen, E.Vamraak m.fl.). 2K Salte, Klepp 9.8 (F.Kræmer). 1K Kaffiholen,

Hå 17.9* (V) (M. Dagsland), 2K Røynebergbukta, Sola 22.9* (V) (*M.Kersbergen, M.Dagsland m.fl.). Ad. Grannesbukta, Sola 22.9-4.11* (F,V) (*E.S.Nilsen, H.Eggen, E.Vamraak m.fl.).

TROMS: 2K Tromsø havn, Tromsø 4.10 (C.Zöckler).

FINNMARK: 3K Høyholmen, Tana 28.5* (F) (B.O.Tveit).

(Spredt i Europa, størst konsentrasjoner i øst rundt Svartehavet). Et nytt funn fra 2006 bringer dette rekordåret opp i totalt 11 funn. De siste tre årene kan dermed skilte med ikke mindre enn 30 funn av 31 individer. Rogaland dominerer i funnbildet med totalt 29 funn av arten. Årets funn fra Troms og Finnmark var de første for de to fylkene. Disse to funnene fra våre to nordligste fylker viser med all tydelighet at svartehavsmåka er en art som kan streife vidt omkring utenfor de normale utbredelsesområdene. Det norske artsnavnet har etter hvert blitt nokså misvisende ettersom arten på ingen måte har hekkutbredelsen begrenset til Svartehavet. Arten hekker nå i flere land rundt Nordsjøen, blant annet i England der 243 til 262 par hekket i 2005 (Holling m.fl. 2008).

Sabinemåke *Larus sabini* (8, 181/198, 47/51) utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

2007 ØSTFOLD: Ad. + 1K Brentetangen, Rygge 16.9 (T.O.Stakkeland, T.Vang). 3 1K Brentetangen, Rygge 21.9* (F) (*T.O.Stakkeland, P.Buertange, M.Olsen). 1K Nes, Jeløya, Moss 23.9 (R.Botnermyr). 1K Stalsberget, Jeløya, Moss 27.9 (M.Hage).

AKERSHUS: 4 1K Hulvik, Vestby 21.9 (P.Gylseth m.fl.). 1K Torkildstrand, Frogn 21.9 (P.Gylseth). 1K Nesoddtangen, Nesodden 21.9 (Ø.Hagen). 4 1K Hulvik, Vestby 22.9 (P.Gylseth m.fl.). Ad + 3 1K Hulvik, Vestby 23.9 (*O.Skimmeland, E.S.Christensen, R.Christensen). 2 1K Torkildstrand, Frogn 23.9 (*K.Hansen, A.Haavik). 4 1K Rolfstangen, Bærum 23.9 (P.Gylseth m.fl.). 5 1K Rolfstangen, Bærum 24.9* (F) (P.Gylseth m.fl.). 5 1K Krokstrand, Vestby 24.9* (F) (Ø.Hagen). 4 1K Nesoddtangen, Nesodden 24.9 (*B.Bredesen, K.Bøhn). 2 1K Drøbak, Frogn 25.9 (*M.W.Dees, K.Hansen, T.Holtskog). 1K Nesoddtangen, Nesodden 25.9 (K.Hansen). 4 1K Rolfstangen, Bærum 25.9* (F) (P.Gylseth m.fl.). 1K Solbergstrand, Frogn 26.9 (T.Holtskog).

OSLO: 2 1K Bygdøy-Aker brygge, Oslo 22.9 (B.E.Sakseid).

BUSKERUD: 4 1K Slottet, Drøbaksundet,

Hurum 24.9* (F) (E.Gates). 1K Storskjær, Drøbaksundet, Hurum 25.9 (E.Gates).

VESTFOLD: 1K Folehavna, Sandefjord 16.9 (R.Olsen). 1K Ravn, Larvik 23.9 (H.Heggland). 2 1K Møringa, Horten 24.9 (F.W.Christoffersen, O.Fagerbakke).

VEST-AGDER: 1K Lista fyr, Farsund 16.9 (*O.Heggøy, E.N.Adolfsen, V.Bunes, T.R.Stølen). 1K Lista fyr, Farsund 20.9 (O.Heggøy).

SOGN OG FJORDANE: 1K Buholmen, Stad, Selje 9.9 (S.Sætre).

MØRE OG ROMSDAL: 1K Ona, Sandøy 8.9* (F) (T.H.Hansen). 2 1K Ona, Sandøy 15.9* (F) (*J.R.Gustad, K.O.Bøklepp,

F.Grønningsæter, T.H.Hansen m.fl.). 1K Aukra fergekai, Aukra 21.9 (E.N.Adolfsen). 2 1K Ona, Sandøy 22.9 (F.Grønningsæter, E.L.Dahl, J.R.Gustad, C.Kamsvåg m.fl.). 2 1K Ona, Sandøy 25.9 (F.Grønningsæter, J.R.Gustad, K.Sæther). 2 1K Ona, Sandøy 26.9 (J.R.Gustad, T.H.Hansen).

SØR-TRØNDELAG: 2 1K Sula, Frøya 30.9* (F) (*J.Helle, T.Krokan, K.Woldvik). 1K Stabben, Titran, Frøya 7.10 (*T.Sørhuus, A.Sørhuus).

NORDLAND: 1K Røstlandet, Røst 12.9 (M.Eggen). 1K Røstlandet, Røst 18.9 (S.Baines). 7 1K Røstlandet, Røst 26.9 (M.Eggen m.fl.).

HAVOMRÅDENE S: Ad. Åsgårdfeltet, Norskehavet 3.5 (T.O.Vedø).

(Sirkumpolar i høyarktisk sone. Om vinteren pelagisk i Sør-Atlanteren). Årets rekordopptreden av sabinemåke skyldtes i hovedsak lavtrykkssystemer som presset høsttrekkende fugler inn mot kysten og helt inn i indre deler av Oslofjorden. Oslofjorden fungerer som en trakt for fugler som har blitt presset inn i Skagerrak. Det er derfor meget vanskelig å avgjøre hvor mange forskjellige individer som ble observert her i slutten av september. NSKF har valgt å følge anbefalinger fra LRSK Oslo og Akershus og regner årets forekomst fra disse to fylkene som 14 enkeltindivider. De fuglene som ble sett fra Hurumlandet i Buskerud regnes ikke som nye fugler i forhold til observasjonene i Oslo og Akershus. Derimot regnes alle funn fra Østfold og Vestfold som nye funn. Merk at to av fuglene fra Brentetangen i Østfold 21. september samt de to fuglene fra Møringa i Vestfold 24. september ble sett på trekk sammen. Antall funn fra Østfold og Vestfold blir dermed hhv. seks funn av syv individer og tre funn av fire individer. Av samme grunn er de to fuglene fra Ona, Møre og Romsdal 26. september og Sula, Sør-Trøndelag 30. september hver for seg regnet som ett funn av to individer. Samtlige andre observasjoner i Norge i 2007 dreide seg



Ung sabinemåke Larus sabini fra Rolfstangen i Bærum september 2007. Fra og med 2008 skal funn av arten ikke lenger vurderes av NSKF. Foto: Per Gylseth.



Grønlandsmåke Larus glaucooides av den mye omdiskuterte formen kumlieni. Formen er kjent for å være notorisk variabel i fjærdrakt, men denne fuglen fra Haugesund i februar hadde et nokså klassisk utseende. Foto: Frank Steinkjellå.

om enkeltindivider. Fra og med 2008 skal funn av sabinemåke ikke lenger vurderes av NSKF. Se egen boks på side 23 for begrunnelse for denne avgjørelsen samt en kort oppsummering av artens forekomst i Norge.

Kanadahettemåke *Larus philadelphia* (1, 8, 1)

2007 ROGALAND: 2K Søylandsvatnet & Kaffiholen, Hå 28.-31.7* (F,V) (M.Dagsland m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintret langs øst- og vestkysten sør til Mexico). Første midtsommerfunn fra Norge. Omstendighetene rundt funnet beskrives nærmere av Dagsland (2008c). Interessant nok ble Sveriges fjerde funn av arten gjort i Blekinge fra 30. juni til 18. juli 2007. Også dette var en 2K-fugl. De to fuglene viser imidlertid forskjeller i mytemønsteret og er således ikke samme individ. I Storbritannia ble ti kanadahettemåker påtruffet i 2007, noe som brakte totalen der opp i 159 funn.

Ringnebbmåke *Larus delawarensis* (0, 39, 0)

2006 ROGALAND: 3K Obrestad havn, Hå 11.6* (V) (M.Dagsland m.fl.).

2007 ROGALAND: 4K Store Stokkavatnet, Stavanger 1.1-14.2* (F) (T.A.Olsen m.fl.).

(Nord-Amerika; overvintret fra USA til Mexico. Små antall overvintret årlig langs europeiske kyster). Fuglen fra Stavanger i 2007 er samme fugl som først dukket opp i området i desember 2005, dermed ingen nye funn i rapportåret. Man må tilbake til 2002 for å finne forrige år uten funn av nye individer i Norge.

Gulbeinmåke *Larus michahellis* (0, 10, 0)

2006 VEST-AGDER: 1K Gismerøya, Mandal 13.10* (F) (*I.Flesjå, T.Bentsen). 1K Skjoldnes søppelfylling, Farsund 24.11-31.12* (F) (*T.Bentsen, I.Flesjå, M.Helberg).

2007 VEST-AGDER: 2K Skjoldnes søppelfylling, Farsund 1.1-31.12* (F) (*I.Flesjå, T.Bentsen, M.Helberg).

(Mellom- og Sør-Europa). Fuglen som først ble oppdaget i Mandal i oktober 2006 ble senere samme høst gjenfunnet på søppelfyllinga på Lista. Her holdt den seg stabilt gjennom hele 2007 og inn i 2008. Alle observasjonene som presenteres her dreier seg altså om samme fugl. Ni av de ti norske funnene er fra Vest-Agder, men

dette funnmønsteret sier trolig mer om feltinnsats og rapporteringsgrad enn artens reelle forekomst i Norge.

Kaspimåke *Larus cachinnans* (0, 11, 2)

2007 VESTFOLD: 2K Presterødskilen, Tønsberg 5.-8.4* (F) (A.Hangård m.fl.).
ROGALAND: 2K Store Stokkavatnet, Stavanger 14.2* (F) (M.Kersbergen).

(Svartehavet til Det kaspiske hav og flekkvis lenger nord i Russland; overvintret fra Persiske Gulf til Vest-Europa). Ungfugler fra vinter og tidlig vår står for over halvparten av de norske funnene. I Sverige og Danmark der arten opptrer i tresifrede antall årlig er det derimot høstfunn fra september og oktober som dominerer. Fuglen fra Stavanger var merket med en grønn fargering, og viste seg å stamme fra en koloni i Polen.

Grønlandsmåke *Larus glaucooides*

Individer som viste karakterene til formen *kumlieni* (0, 13, 1)

1998 FINNMARK: 2K Kiberg, Vardø 6.-21.8* (F) (*H.Heggland, G.S.Heggland).

2007 ROGALAND: 2K Årabrot, Haugesund 2.-13.2* (F) (*F.M.Jacobsen, J.K.Ness, F.Steinkjellå).

(Arktisk Kanada; overvintret i Nord-Amerika). Fuglen fra Finnmark i 1998 var det fjerde funnet i Norge. Finnmark har ti av de norske funnene av denne omdiskuterte formen.

Ismåke *Pagophila eburnea* (59/62, 28, 2)

utenom Svalbard, Jan Mayen og de arktiske havområder

2007 SOGN OG FJORDANE: 1K vest for Kråkenes fyr, Vågsøy 8.11* (F) (S.H.Stølen m.fl.).

MØRE OG ROMSDAL: 1K Frostadheia, Smøla 7.-9.11* (F) (*T.Dahl, E.L.Dahl, P.G.Hopshaug m.fl.).

(Arktisk Kanada, Grønland, Svalbard og øyer i arktisk Russland). Disse to fuglene utgjør niende og tiende funn i Norge etter årtusenskiftet, noe som utgjør et markant oppsving i funnfrekvensen i forhold til de nærmest foregående dekadere. Alle disse funnene har vært av fugler i første vinterdrakt. Om denne økningen av observerte ungfugler langs norskekysten kan tolkes som et positivt tegn, eller et utslag av problemer med næringstilgangen i de normale overvintrings-

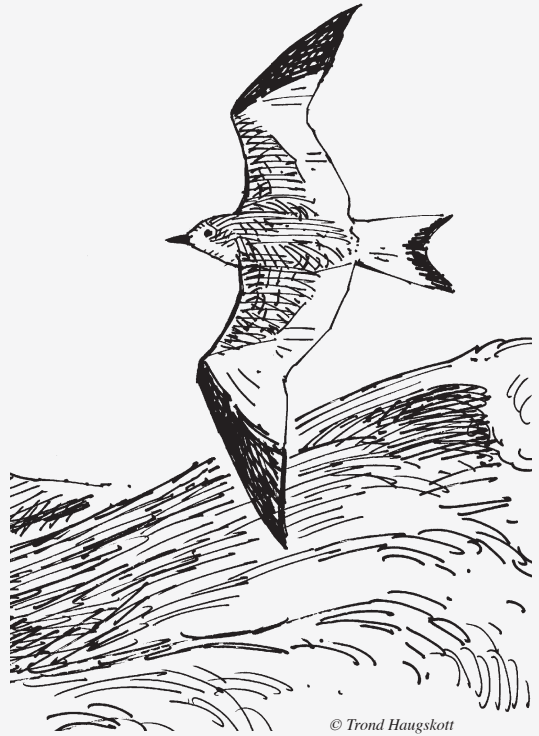
Sabinemåke går ut av NSKFs rapporteringsliste

Fram til og med 2007 er det gjort totalt 236 funn av 257 individer av sabinemåke i Norge. På grunnlag av dette funnmaterialet er det NSKFs vurdering at artens forekomst i Norge er tilstrekkelig dokumentert til at den fremtidige behandlingen kan fortsette på fylkesnivå. Komiteen har også vektlagt at arten er forventet å forekomme i norske (hav)områder som følge av regulært trekk mellom hekke- og overvintringsområdene.

Frem til midten av 1990-tallet var arten årlig, men i moderate antall. Fra 1995 og frem til 2007 har imidlertid antall observasjoner tatt seg kraftig opp. Et verdig punktum for artens status som nasjonal sjeldenhet ble satt i 2007 med hele 47 funn av 51 individer.

Av observasjonene frem til og med 2007 utgjør ungfugler i september og oktober nærmere halvparten av den totale funnmassen. Forekomsten av ungfugler kulminerer i slutten av september. Antall observasjoner av voksne fugler er langt lavere, og høsttrekket for denne aldersklassen viser en topp i august og begynnelsen av september. Dette er helt i tråd med høsttrekket av sabinemåke i Nord-Atlanteren, der de voksne fuglene trekker noen uker før ungfuglene. Utover funn fra høsttrekket er det flere funn av voksne fugler fra sommeren. Så godt som alle disse stammer ikke uventet fra våre nordligste fylker. Det er også gjort noen ytterst få vårfunn, samt en håndfull mer uventede vinterfunn. Sabinemåke er sett i alle landets fylker bortsett fra Hedmark og Oppland.

Hovedgrunnen til at sabinemåke ikke har blitt tatt ut fra NSKFs rapporteringsliste



før nå, er at arten har hatt en relativt høy andel underkjente funn. Voksne fugler i sommerdrakt er ganske uproblematisk å identifisere, men for ungfugler er krykkje en reell forvekslingsrisiko. Komiteen har til tider hatt mistanke om at denne forvekslingsrisikoen har blitt tatt for lett på av observatørene, særlig i de tilfellene der observasjonsomstendighetene ikke har vært optimale i forhold til avstand og værforhold. NSKF har derfor utarbeidet et sett med kriterier som må være oppfylt for at observasjoner av arten skal kunne anses å være tilstrekkelig dokumentert. Disse retningslinjene er distribuert til samtlige LRSK i landet, og NSKF anbefaler at arten underlegges beskrivelsesplikt i alle fylker.

Funn fra 2007 og tidligere skal imidlertid fortsatt vurderes av NSKF, og komiteen oppfordrer alle som har sett arten her i landet til å sjekke om sine observasjoner er sendt inn.

områdene skal derimot være usagt. Ismåken fryktes som kjent å kunne bli hardt rammet av den pågående globale oppvarmingen. Første funn i Sogn og Fjordane.

Dvergterne *Sterna albifrons* (–, 11/12 (etter 2003), 2)

2007 VEST-AGDER: Ad. Kviljodden, Farsund 26.7 (J.M.Abrahamsen). Ad. Lista fyr, Farsund 1.8 (*O.Heggøy, V.Bunes, J.H. Magnusen).

(Store deler av Europa og østover til Himalaya. Europeiske fugler overvintrer langs vestkysten av Afrika, særlig ved Guineabukta). Årets to funn passer fint inn med «post-breeding dispersal», dvs. spredning fra hekkeområdene etter endt hekkesesong, men før høsttrekket tar til.

Hvitvingesvarterne *Chlidonias leucopterus* (2, 40/43, 2)

2007 VEST-AGDER: 3K+ Jølle, Farsund 2.8 (J.M.Abrahamsen).
ROGALAND: 3K Stokkalandsvatnet, Sandnes 4.6* (F) (M.Thomson, T.Berge m.fl.).

(Sørøst-Europa og sentrale Asia; overvintrer i Afrika, Sørøst-Asia og Oseania). Fuglen fra Rogaland kunne aldersbestemmes til 3K på grunnlag av innslag av lyse fjær i de undre vingedekkerne. De norske funnene er jevnt spredt utover fra 30. april til 21. september. Dog viser forekomsten antydning til funntopper i begynnelsen av juni og slutten av juli. Årets forekomst passer godt inn i dette bildet. I de sørligste delene av Sverige fikk man oppleve en mindre invasjon i perioden 14. til 20. mai 2007. Slike mindre invasjoner i mai har forekommet flere ganger både i Sverige og Danmark de siste årene. Norge har derimot aldri blitt berørt av disse bevegelsene.

Mongolturteldue *Streptopelia orientalis* (2, 3, 1)
Individer som viste karakterene til underarten *orientalis* (1, 2, 1)

2007 NORD-TRØNDELAG: 2K Ørmelen, Verdal 23.1-7.4* (F) (*R.Kværnbråten, T.Sørhuus m.fl.).

(Sørlige Asia fra Ural til Japan; overvintrer i India og Sørøst-Asia). Mongolturteldue er en meget sjelden art i Norge. Av de få funnene som er gjort er det likevel en sterk overvekt fra de midtre delene av landet. Arten er påtruffet

i Nordland (1), Nord-Trøndelag (2), Møre og Romsdal (2), Hordaland (1) og Vest-Agder (1). Fuglen fra Vest-Agder var tidligere samme vinter sett i Møre og Romsdal, altså ankom også dette individet nordfra.

Bieter *Merops apiaster* (7, 67/120, 6/8)

2007 AKERSHUS: 1K+Nesoddtangen, Nesodden 16.7 (G.Andersen).
TELEMARK: Ad. Jomfruland, Kragerø 22.5 (*T.Sommer, Ø.W.Johannessen, A.Mæland m.fl.).
VEST-AGDER: Ad. Tarevika, Farsund 2.6 (J.M.Abrahamsen).
ROGALAND: 2 ad. Utsira, Utsira 3.6* (F) (*G.Mobakken, *J.Austevik m.fl.).
FINNMARK: Ad. Juladalen, Tana 3.6* (F) (E.van Rossum, T.van Rossum). 2 ad. Vaggetem, Sør-Varanger 8.6* (F) (G.Bilbao m.fl.).

(Sør-Europa, Sørvest-Asia og Nordvest-Afrika; overvintrer i Afrika). Med seks funn var 2007 et godt år for arten. Kun rekordåret 2004 har flere funn med sine åtte funn av ti individer. Bieter har, med unntak av 1995, opptrådt årlig siden 1989. To funn i Finnmark kan kanskje virke overraskende for en sørlig art som bieter. Men årets to funn er faktisk det syvende og åttende fra vårt nordligste fylke, og de demonstrerer til fulle trekkpotensialet hos denne arten.

Dverglerke *Calandrella brachydactyla* (10/11, 74/78, 3)

2005 ROGALAND: 1K+ rm. Pedlestemmen, Utsira 24.9-3.10* (F) (G.Mobakken m.fl.).
2007 BUSKERUD: 2K+ Langset, Hemsedal 27.-28.4* (F) (*S.Sannes, T.Barlaug).
TELEMARK: 2K+ Jomfruland, Kragerø 5.-6.5* (F) (*B.J.Kjellemyr, Ø.W.Johannessen, A.Mæland).
VEST-AGDER: 2K+ Kviljo, Farsund 1.-4.5* (F) (*V.Bunes, J.M.Abrahamsen, K.S.Olsen, T.A.Olsen m.fl.).

(Sørlige Eurasia; europeiske populasjoner overvintrer i Nord-Afrika). Tre funn i rapportåret er noe under snittet for de siste ti årene. Den sesongmessige forekomsten av dverglerke i Norge har endret seg de senere årene. Frem til og med 1999 utgjorde høstfunn ca. 2/3 av funnmassen. Etter årtusenskiftet har det derimot vært nøyaktig like mange funn under vår- og høstsesongen. Også innad i sesongene synes det å være en endring ved at både vår- og høstfunnene gjøres tidligere



Mongolturteldue Streptopelia orientalis fra Verdal i Nord-Trøndelag. Fuglen er av den østlige og lettest identifiserbare nominatunderarten. Den dukket først opp i slutten av januar 2007 og gledet mange fuglekikkere med sitt nærvær frem til den sist ble sett i begynnelsen av april. Foto: Kåre Bent Sunde.



Bieter Merops apiaster fra Vaggetem i Pasvik. På tross av artens sørlige utbredelse er bieter påtruffet hele åtte ganger i vårt nordligste fylke. Foto: Gerry Bilbao.

enn før. Ser man på mediandatoene før og etter årtusenskiftet har den flyttet seg fra 18. til 8. mai på våren og fra 4. oktober til 24. september på høsten. Første funn i Buskerud.

Amursvale *Hirundo daurica* (1, 37, 1)

2007 ROGALAND: Ad. Kårstø, Tysvær 22.8* (F) (F. Steinkjellå).

(Rundt Middelhavet og øst til Kasakhstan og Kashmir (*rufula*); samt store deler av Asia og Afrika; overvintret stort sett i Afrika og på det indiske subkontinent). Fuglen tilhørte en av de østlige underartene, mest trolig nominatunderarten *daurica*. De østlige underartene skiller seg fra den vestlige *rufula* blant annet på kraftigere streking på undersiden og brutt halsring i nakken. NSKF jobber for tiden med revurdering av en håndfull funn som viser karakterer til den østlige underartsgruppen. Resultatet av denne revurderingen vil bli publisert i neste NSKF-rapport. For øvrig var fuglen fra Tysvær kun det andre høstfunnet av arten. Det eneste tidligere funnet var en trolig ungfugl fra Mølen 29. august 1997.

Sibirpiplerke *Anthus hodgsoni* (5, 52/53, 5)

2005 SØR-TRØNDELAGE: 1K+ Sula, Frøya 7.-8.10* (F.V) (F.Schevig m.fl.).

2007 ROGALAND: 1K+ Merkeskogen, Utsira 2.-3.10* (F) (*Ø.B.Nilsen, T.Vang m.fl.). 1K rm. Utsira, Utsira 9.-14.10* (F) (*Ø.W. Johannessen, Ø.B.Nilsen m.fl.). 1K+ rm. Reve OS, Klepp 19.10* (F) (*A.T.Mjøs, A.Folvik, M.Kersbergen).
NORDLAND: 1K+ Røstlandet, Røst 5.10 (M.Eggen).
FINNMARK: 1K+ Hornøya, Vardø 28.9 (*M.Helberg, E.Bergersen, I.Birkeland, C.W. Riser).

(Nordøst-Russland til Sentral- og Øst-Asia; overvintret i Sør-Asia). Funnet fra Sør-Trøndelag er tidligere godkjent og inkludert i funntotalen. På grunn av en feil under arbeid med layout av 2005-rapporten falt imidlertid dette funnet ut og funndetaljene publiseres derfor her. Fuglen fra Hornøya er første funn i Finnmark og følgelig også det nordligste i Norge. Utenom dette funnet er årets forekomst på alle måter typisk. Foruten ett vårfunn er arten påtruffet på høsten i perioden 21. september til 18. november med mediandato 6. oktober. Rogaland står med sine 35 funn for over halvparten av alle norske funn. Faktisk er forekomsten i Rogaland alene langt større enn i Sverige og Danmark til sammen.

Vannpiplerke *Anthus spinoletta* (0, 44/45, 5)

2007 VESTFOLD: 2K+ Rakke, Larvik 2.-21.1* (F) (*A.Hangård, A.F.Mæland).
VEST-AGDER: 1K+ Nordhasselsanden, Farsund 12.11-31.12 (*T.A.Olsen, V.Bunes, O.Heggøy, M.L.Pedersen m.fl.). 1K+ Fugletjønnå, Farsund 18.-19.11* (F) (O.Heggøy). 1K+ Sevika, Farsund 19.-23.11* (F) (O.Heggøy).
ROGALAND: 1K+ Revtingen, Klepp 19.-20.11 (*M.Eggen, M.Kersbergen, J.K.Ness).

(Fjellområder i Europa og Asia, overvintret i lavlandet fra Danmark og Sverige til Middelhavet). Arten synes å stabilisere seg på et lavere nivå antallsmessig enn toppårene 2003 og 2004. De siste tre årene har gitt hhv. åtte, fire og fem nye funn av arten. Majoriteten av fuglene ankommer i november, men flertallet av disse forsvinner igjen før vinteren setter inn for alvor. Selv om et fåtall individer har overvintret i Norge hver vinter siden vinteren 2002/2003, er det likevel for tidlig å snakke om noen fast vinterbestand her til lands. Identifikasjon av arten kan fremdeles være problematisk, særlig etter at skjærpiplerkene begynner å myte til sommerdrakt i begynnelsen av mars. Det kan derfor være verdt å merke seg at de vannpiplerkene som overvintret i Skandinavia ikke begynner å anlegge sommerdrakt før rundt månedsskiftet mars/april.

Sitronerle *Motacilla citreola* (4, 90/93, 4)

2006 ROGALAND: 2K+ ♀ Utsira, Utsira 26.-27.4 (*G.Mobakken, A.Grimbsby, M.Grimbsby).

2007 ØSTFOLD: 1K Nordre Ovenbukta, Råde 2.9* (F) (*E.Sørnes, T.A.Andersen, P.A.Johansen m.fl.).
ROGALAND: 1K Taravika, Karmøy 13.-22.9* (F) (*F.Steinkjellå, T.O.Vedø m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 1K Male, Fræna 15.-19.8* (F) (*E.L.Dahl, G.Solvang m.fl.). 1K Makkevika, Giske 21.8* (F) (F.Grønning-sæter).

(Nordøst- og Øst-Europa, Vest-Sibir, Vest- og Sentral-Asia. Overvintret i Sør- og Sørøst-Asia). Et nytt funn fra 2006 bringer totalen dette året opp i rekordhøyde ti funn. Derimot var 2007 med sine fire funn det dårligste året etter årtusenskiftet. Geografisk avviker også årets forekomst fra normalen de siste årene. Østfold fikk omsider sitt første funn, mens de to fuglene fra Møre og Romsdal doblet funntotalen i dette fylket. De tradisjonelt gode fylkene Vest-Agder og Nordland står derimot uten funn i 2007.

Sørnattergal *Luscinia megarhynchos* (2, 35, 1)
2007 NORDLAND: 1K rm. Grimsøya, Røst
4.-6.10* (F) (*M.Eggen, S.Baines, T.E.
Kristiansen).

(Sør- og Mellom-Europa vest til England, Asia; overvintrer i Afrika). Årets funn fra Røst er det nordligste funnet i Norge noensinne. Samtidig er det et av kun en håndfull høstfunn. Sørnattergal er en typisk «vår-art» her til lands. Totalt er det gjort 30 funn på våren i perioden 22. april til 25. juni. Mediandato på våren er 13. mai. Det er gjort åtte høstfunn i perioden 23. juli til 11. oktober. Av disse er fem gjort innenfor perioden 11. august til 3. september. Utover årets oktoberfunn er sørnattergal påtruffet på Utsira 8.-11. oktober 1986 og en fugl holdt seg på Turøy i Hordaland fra 23. juli til 1. oktober 2000. Årets fugl er den første sikre ungfuglen i Norge. Det skal bemerkes at fuglen fra Røst tilhørte nominatunderarten, noe som ikke nødvendigvis var en selvfølge ut fra tid og sted. Se Duquet (2006) for identifikasjon av den østlige underarten *hafizi*.

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (1, 12, 2)

2007 ROGALAND: 1K+ Myre, Utsira 9.10 (*T. Bentsen, *T.A.Olsen, H.Hveding). 1K+ Herberg, Utsira 19.10* (F) (*R.G.Bosy, Ø.B.Nilsen m.fl.). 1K+ Herberg, Utsira 23.10-13.11* (F) (*G.Mobakken, Ø.B.Nilsen, R.G.Bosy, J.K.Ness m.fl.).

(Taigasonen fra Finland til Stillehavet; overvintrer i Sørøst-Asia). Disse tre observasjonene av hunnfargede fugler teller som to ulike funn siden de to observasjonene fra Herberg er vurdert som trolig samme individ. Arten synes å ekspandere vestover, noe som gir seg utslag i en ikke ubetydelig økning i antall funn i Vest-Europa. Ti av de norske funnene er nå gjort etter årtusenskiftet. I 2007 ble ikke mindre enn åtte blåstjert observert i Storbritannia.

Ørkensteinskvett *Oenanthe deserti* (0, 19, 1)

2007 NORD-TRØNDELAGE: 1K ♀ Valan, Leka
6.-7.10 (*H.Lind, S.Garstad).

(Nord-Afrika, Nordvest-Arabia og østover til Mongolia; overvintrer i Sahara, Arabia og Pakistan). Første funn i Nord-Trøndelag og samtidig det desidert nordligste funnet i Norge til nå. Funnet er også det nest tidligste høstfunnet, kun slått av en hann fra Utsira 3. oktober 1992. Av de totalt 20 ørkensteinskvettene som er påtruffet

i Norge har 15 vært hanner og kun fem hunner. Av land det er naturlig å sammenligne seg med hadde Sverige to funn, Danmark ett funn og Storbritannia seks funn, hvorav ett vårfunn, i 2007. Ingen av disse var like tidlige som den norske fuglen.

Svartstrupesteinskvett *Oenanthe pleschanka* (0, 10, 1)

2007 NORDLAND: 1K ♂ Røstlandet, Røst 2.11*
(F) (S.Baines).

(Sørøst-Europa og sørlige Sentral-Asia; overvintrer i Øst-Afrika). Første funn i Nordland og i likhet med årets funn av ørkensteinskvett var også dette ny rekord i breddegrader for arten. Se Baines (2008) for finnerberetning. De 11 norske funnene omfatter ett vårfunn fra Arendal 15. mai 1976 og ti høstfunn i perioden 7. oktober til 18. november. Ni av høstfunnene kommer innenfor en måned fra 19. oktober til 18. november med mediandato 3. november. Til sammenligning er mediandato for høstfunn av ørkensteinskvett 14. november. Verken Sverige, Danmark eller Storbritannia kunne skilte med funn av svartstrupesteinskvett i 2007.

Stripesanger *Locustella lanceolata* (0, 7, 2)

2007 MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ sy. Rodal,
Halsa 13.-30.7* (F) (*K.Sæther, K.O.Bø-
klepp, E.L.Dahl, K.A.Hendseth m.fl.).
NORDLAND: 2K+ ♂ sy. Valøy, Meløy
1.-16.7* (F) (*G.K.Andersen, A.Fjellidal,
B.Fjellidal, L.Gjøviken).

(Sentrale deler av Eurasia fra Finland til Nord-Japan; overvintrer i Sørøst-Asia). To meget interessante funn ettersom dette er de første observasjonene av syngende stripesangere i Norge. Samtlige tidligere norske funn av arten har dreid seg om fugler som har blitt innfanget i forbindelse med høsttrekket i perioden ca. 15. september til 15. oktober. Stripesangeren viser en økende forekomst om sommeren i Finland (Lindblom 2008), og også Sverige har hatt tre funn av syngende fugler. De svenske funnene av syngende hanner viser mange likhetstrekk med årets to norske funn. Alle tre har dukket opp i Norrland i månedsskiftet juni/juli. Kan det tenkes at arten frem til nå har blitt oversett i de lyse midtsommerne i sentrale og nordlige deler av Norge? Årets to funn omtales nærmere av Sæther m.fl. (2008).



Lista er blant de beste områdene i landet for dverglerke Calandrella brachydactyla. Denne fuglen fra Kviljo i begynnelsen av mai var 12. funnet fra halvøya. Foto: Vegard Bunes.



Amursvale Hirundo daurica fra Kårstø i Rogaland. Fuglen tilhører trolig den østlige nominatunderarten. NSKF jobber for tiden med en revurdering av en håndfull mistenkte østlige amursvaler. Den distinkte svarte strekingen på undersiden og strupen er blant kjennetegnene som skiller de østlige underartene fra den i Norge mer regulært forekommende underarten rufula. Foto: Frank Steinkjellå.



Rogaland er det desidert beste fylket for sibirpiplerke *Anthus hodgsoni*. Denne fuglen ble fanget ved Revestasjonen 19. oktober 2007. Foto: Alf Tore Mjøås.



Ung sitronerle *Motacilla citreola* fra Male i Møre og Romsdal august 2007. Dette bildet av en klassisk utseende fugl viser tydelig viktige kjennetegn som innrammede øredekkere og lys tøyler. Foto: Espen Lie Dahl.

Elvesanger *Locustella fluviatilis* (4, 74, 6)

- 2006 SOGN OG FJORDANE: 2K+ ♂ sy. Vedvik, Vågsøy 1.7* (L) (S.Sætre).
MØRE OG ROMSDAL: 2K+ ♂ sy. Voksa, Sande 16.-17.6* (L) (S.Sætre).
- 2007 ØSTFOLD: 2K+ ♂ sy. Rambergbukta, Moss 15.-16.6* (F) (*S.Ølavsén, R.Botnermyr, I.M.Eriksen, A.Hansen).
AKERSHUS: 2K+ ♂ sy. Hakadal, Nittedal 8.-16.6* (F) (*S.A.Orvik, E.Roualet m.fl.).
VESTFOLD: 2K+ ♂ sy. Slagendalen, Tønsberg 3.-26.6* (F,L) (*H.Holtung, S.Eide, A.Hangård m.fl.).
SOGN OG FJORDANE: 2K+ ♂ sy. Eltvik, Stad, Selje 22.-29.6* (L) (*S.Sætre, M.Husby, S.I.Refvik). 2K+ ♂ sy. Halsør, Vågsøy 30.6-2.7* (L) (*S.Sætre, M.Husby).
NORD-TRØNDELAGE: 2K+ ♂ sy. Lein, Verdal 31.7-1.8* (F,L) (*T.Sørhuus, B.Fuldseth).

(Sentral- og Øst-Europa og Vest- til Sentral-Asia; overvintrer i Sørøst-Afrika). Arten har vært årlig siden 1991 og forekomsten har vært relativt stabil i hele denne perioden. De tre funnene fra Sogn og Fjordane som presenteres her er de første fra dette fylket.

Sumpsanger *Locustella luscinioides* (2, 15, 1)

- 2007 ROGALAND: 2K+ ♂ sy. Ergavatn, Klepp 11.-17.6* (F) (M.Eggen, H.Hveding, T.A.Olsen m.fl.).

(Europa nord til Danmark, Nordvest-Afrika; overvintrer tropisk Afrika). Et på alle måter typisk funn. Av de totalt 18 funnene dreier 16 seg om syngende hanner på våren og forsommeren. Av disse igjen har 14 vært stabile i fra to til 48 dager. Alle de stabile syngende fuglene har holdt seg i takrørvegetasjon. De to siste syngende hannene ble kun observert én dag og hadde til felles at de ble sett på trekklokaliteter, ikke på en potensiell hekkelokalitet. Den siste vårfuglen, som ble fanget og ringmerket ved Lista fyr 23. mai 2000, var nok også kun på gjennomtrekk da den aldri ble sett eller hørt siden. Alle fuglene funnet på våren har dukket opp i perioden 10. mai til 24. juni, men enkelte har holdt seg et stykke inn i juli. Det eneste høstfunnet er av en voksen fugl som ble fanget i Slevdalsvann på Lista 7. august 2003. Denne fuglen var imidlertid i kraftig vingemyting og har derfor trolig holdt seg på lokaliteten en tid før den fløy i nettet.

Vannsanger *Acrocephalus paludicola* (1, 27, 1)

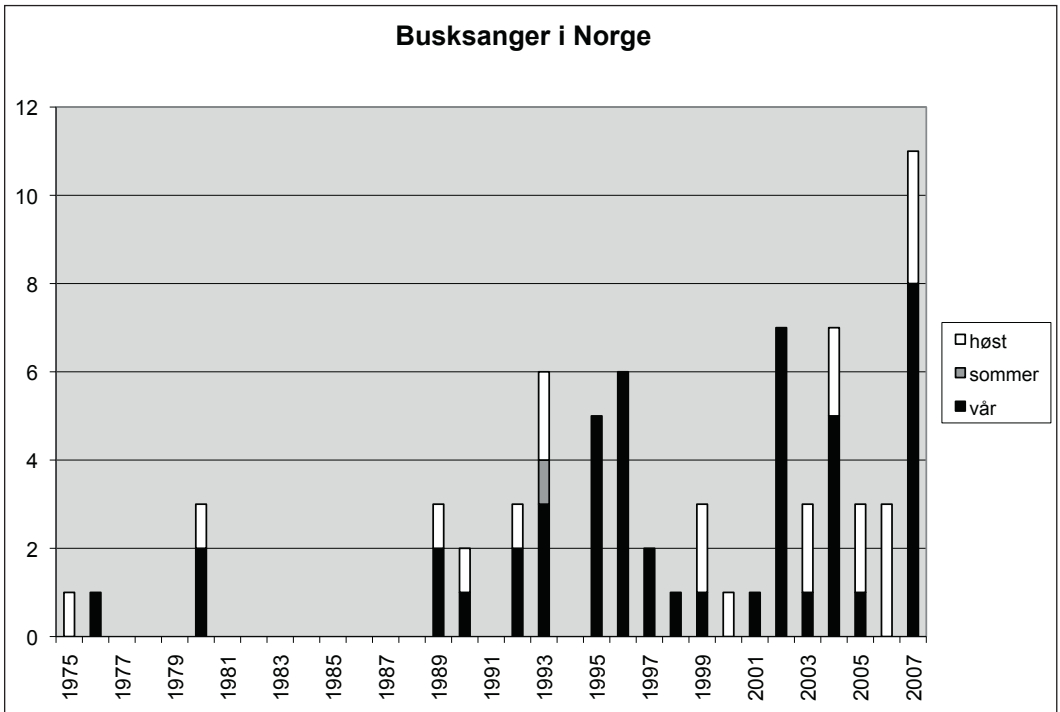
- 2007 ROGALAND: 1K rm. Smokkevatnet, Time 10.8* (F) (*B.Oddane, O.Undheim m.fl.).

(Øst-Europa og Vest-Russland; overvintrer i Vest-Afrika sør for Sahara). Første funn i Norge siden 1999. I perioden fra 1988 til 1999 ble det gjort totalt 24 funn av arten i Vest-Agder. At arten ikke er påtruffet her siden har hovedsakelig sin sammenheng med at ringmerking i takrørskogene på Lista og i Mandal ikke gjennomføres i samme skala som tidligere. Samtlige 24 funn fra Vest-Agder er gjort i perioden 3. august til 26. september, og alle utenom én var ungfugler. Også landets første funn, fra Østfold i 1971, og de to tidligere funnene fra Rogaland (1980 og 1982) dreier seg om ringmerkede fugler fra samme tidsrom. Det eneste norske funnet utenom august og september måneder må sies å være meget spesielt. Dette var en syngende hann fra høyfjellet i Ringebu i Oppland 16. juni 1977! Vannsanger er klassifisert som globalt truet. Mer informasjon om artens utbredelse, habitatpreferanser og status oppsummeres av Gorman (2002).

Busksanger *Acrocephalus dumetorum* (0, 61, 11)

- 2007 AKERSHUS: 2K+ ♂ sy. Tærud, Skedsmo 11.-12.6* (L) (*S.A.Orvik, E.Ween). 2K+ ♂ sy. Kråkstad bilverksted, Ski 11.-30.6* (F) (*M.Gaathaug, *K.Hollung, K.Hansen m.fl.). 2K+ ♂ sy. Søndre Åneby, Nittedal 12.6* (L) (E.Ween). 2K+ ♂ sy. Tuentangen, Fet 14.-16.6* (L) (*E.Ween, E.Rugland m.fl.).
BUSKERUD: 2K+ ♂ sy. Lahellholmen, Lier 7.-17.6* (F) (*J.E.Nygård, B.Ellingsen, E.Gates, C.Mikalsen, J.Mjåland, S.Stueflotten m.fl.).
VESTFOLD: 2K+ ♂ sy. Torp, Sandefjord 7.6-10.7* (F, V) (*Ø.Stickler, R.Olsen m.fl.). 2K+ ♂ sy. Klåstadkilen 9.6 (H.Hegglund).
TELEMARK: 2K+ ♂ sy. Lindheim, Sæuherad 6.-11.6* (F, L) (*J.Myromslien, L.B.Holtan, O.Nordsteien, J.G.Thorsen m.fl.).
ROGALAND: 1K rm. Merkeskogen, Utsira 2.10* (F) (T.W.Andersen, Ø.B.Nilsen m.fl.). 1K rm. Reve OS, Klepp 5.10* (F) (A.T.Mjøs). 1K rm. Utsira, Utsira 5.-16.10* (F) (Ø.B.Nilsen m.fl.).

(Eurasia østover fra Finland, overvintrer i India og Sri Lanka). Artens opptreden i Norge i 2007 overgår alle tidligere år med god margin. Utover funnene som presenteres her, ble det også gjort flere observasjoner av arten som enten ikke er ferdigbehandlet av NSKF ennå, eller som ikke er sendt inn til vurdering i det hele tatt. Samtlige vårfunn ble gjort under og i etterkant av en periode med varme østlige vinder i første del av juni. Hekkeindikasjoner i form av reirbygging ble observert i et tilfelle, men hekking lot seg ikke sikkert konstatere. Førstefunnet av arten i Norge



Figur 2. Busksangeren *Acrocephalus dumetorum* har vist en markant stigende tendens siden første funnet ble gjort i 1975. Figuren viser samtlige norske funn (n = 72) fordelt på vår-, sommer- og høstsesongen.

ble gjort så seint som 1975, og frem til og med 1988 var det kun fem funn i landet. Etter dette har arten vært årlig med unntak av 1991 og 1994 (Figur 2). Den kraftige økningen i antall funn gjenspeiles også i andre land i Vest-Europa. Både Sverige (107 funn) og Storbritannia (13 funn) fikk nye bestenoteringer i 2007. Funnmønsteret i Sverige og Storbritannia er imidlertid radikalt forskjellig. Mens høstfunn er ekstremt uvanlig i Sverige, er det funn fra denne årstiden som dominerer stort i den britiske funnmassen. Norge har, som utslag av den geografiske plassering midt mellom disse to landene, en mye jevnere fordeling mellom vår- og høstfunn. Funnfrekvensen øker i begge sesongene, men økningen har vært sterkere på våren enn på høsten.

Åkersanger *Acrocephalus agricola* (0, 17, 1)
2007 ROGALAND: 1K rm. Merkeskogen, Utsira
29.-30.9.* (F) (Ø.B.Nilsen m.fl.).

(Svartehavet til Sørvest-Sibir; overvintre i India). Åkersangeren hadde en liten influx til NV-Europa i månedsskiftet mai/juni. Dette resulterte blant annet i fire funn i Sverige, ett i Danmark og ett

på Shetland i perioden 27. mai til 10. juni. Norge ble derimot ikke berørt av denne bevegelsen. Et antatt hekkefunn fra Nederland kan trolig også settes i sammenheng med denne mini-invasjonen. Åkersanger har tradisjonelt vært en «høst-art» her til lands og det er kun to vårfunn, begge fra Utsira. I Storbritannia ble det i tillegg til vårfunnet på Shetland sett tre åkersangere i september og oktober. Sverige og Danmark hadde derimot ingen høstfunn.

Trostesanger *Acrocephalus arundinaceus* (8/9, 60, 1)

2007 OSLO: 2K+ ♂ sy. Bogstadvannet, Oslo 19.-26.6* (F) (O.Skimmeland m.fl.).

(Europa nord til Midt-Sverige, Sørvest- og Øst-Asia samt Nord-Afrika; overvintre i Afrika). På tross av sterk opptreden av andre sjeldne nattsangere, slik som elvesanger og busksanger, ble kun denne ene trostesangeren funnet i 2007. For en kortfattet gjennomgang av artens opptreden her i landet henvises det til NSKF-rapportene for 2005 og 2006.



Stripesanger Locustella lanceolata fra Rodal i Møre og Romsdal. Stripene på undersiden, som har gitt artens navn, varierer mye mellom individene. Denne fuglen er lite og svakt streket og kan ved første øyekast fort forveksles med en gresshoppesanger. Foto: Espen Lie Dahl.



Stripesanger Locustella lanceolata fra Meløy i Nordland. Sammenlignet med fuglen fra Møre samme år er dette individet betraktelig mer iøynefallende tegnet på undersiden. Foto: Gustav Kyrre Andersen.



Busksanger Acrocephalus dumetorum hadde en rekordartet forekomst i Norge i 2007. Arten kjennes lettest igjen på sangen, men legg også merke til kort håndsvingfjærprojeksjon, kort overøyestripe som er tydeligst foran øyet og den diffuse mørke tegningen nær tuppen av undernebbet. Foto: Steinar Stueflotten.



Årets eneste trostesanger Acrocephalus arundinaceus sang en ukes tid i juni ved Bogstadvannet i Oslo. Foto: Geir O. Pedersen.

Tartarsanger *Hippolais caligata* (0, 10, 1)

2007 NORDLAND: 1K rm. Ystneset, Røstlandet, Røst 23.-24.9* (F) (*K.Bekkeli, *M.L.Pedersen, G.Gundersen, M.Helberg m.fl.).

(Nordvest-Russland og videre øst til Mongolia og sør til Iran; overvintrer i India). Ny art for Nordland. Den økte feltdekningen på Røstlandet har gitt mange nye geografiske rekordnoteringer. I 2007 alene ble den norske nordgrensen for funn av sørnattergal, svartstrupesteinskvevt og tartarsanger forskjøvet opp til Røstlandet. Alle disse artene har tidligere vært mer eller mindre synonyme med funn fra sørvestlandet. Blant de totalt 11 norske funnene av arten er det kun ett vårfunn. Med tanke på artens ekspansjon vestover, i blant annet Finland (Lindblom 2008), bør det forventes flere vårfunn også i Norge. Begynnelsen av juni bør være den beste tiden å ha øyne og ører åpne for denne lavmælte sangeren.

Østsanger *Phylloscopus trochiloides* (2, 68/72, 2)

2007 ROGALAND: 2K+ rm. Merkeskogen, Utsira 4.6* (F) (J.Austevik m.fl.).
MØRE OG ROMSDAL: 1K Ona, Sandøy 19.-20.8* (F) (*K.Sæther, E.L.Dahl m.fl.).

(Nordøst-Europa og Asia; overvintrer i Pakistan, India og Indokina). Arten har vist en nokså stabil forekomst i Norge siden førstefunnet på Store Færder 7. juni 1972. En markert funntopp skiller seg likevel ut på slutten av 1980 og begynnelsen av 90-tallet. Norges eneste hekkfunn (på Jomfruland i 1991) passer sånn sett godt inn i dette mønsteret. Årets to funn passer, som *Figur 3* viser, godt inn i det tidligere funnbildet. Det er gjort 38 vårfunn i perioden 20. mai til 3. juli og 33 høstfunn i perioden 9. august til 30. september. Mediandato for vår og høst er hhv. 6. juni og 27. august. Samtlige norske funn av arten antas å dreie seg om underarten *viridanus*. Fra våre nærmeste naboland foreligger det imidlertid også funn av (under)artene *plumbeitarsus* og *nitidus*. Den taksonomiske statusen til disse relativt karakteristiske formene er omdiskutert (se bl.a. Collinson m.fl. 2003) og det er ikke utenkelig at de vil bli skilt ut som egne arter i fremtiden. For kjennetegn som skiller de forskjellige formene av østsanger, se for eksempel van der Vliet m.fl. (2001).

Fuglekongesanger *Phylloscopus proregulus* (14, 152, 4)

2007 ROGALAND: 1K+ Nordbø, Kvitsøy 6.-7.10* (F) (*K.R.Mjøltnes, Ø.Egeland m.fl.). 1K+ Herberg, Utsira 6.-8.10* (F) (*K.Myrmo, V.Bunes, T.A.Olsen, C.Tiller m.fl.). 1K+ Utsira, Utsira 9.-10.10* (F) (G.Mobakken m.fl.). 1K+ Hovland, Utsira 10.10* (V) (*E.Ween, M.Dagsland m.fl.).

(Sentral-, Øst- og Sør-Asia; overvintrer i Sørøst-Asia). 2007 var nok et år med sparsom forekomst av arten. Årets funnmengde var usedvanlig komprimert både med hensyn på tid og sted; samtlige funn ble gjort innenfor en femdagersperiode i nordlige deler av Rogaland.

Blekbrynsanger *Phylloscopus humei* (0, 21/22, 1)

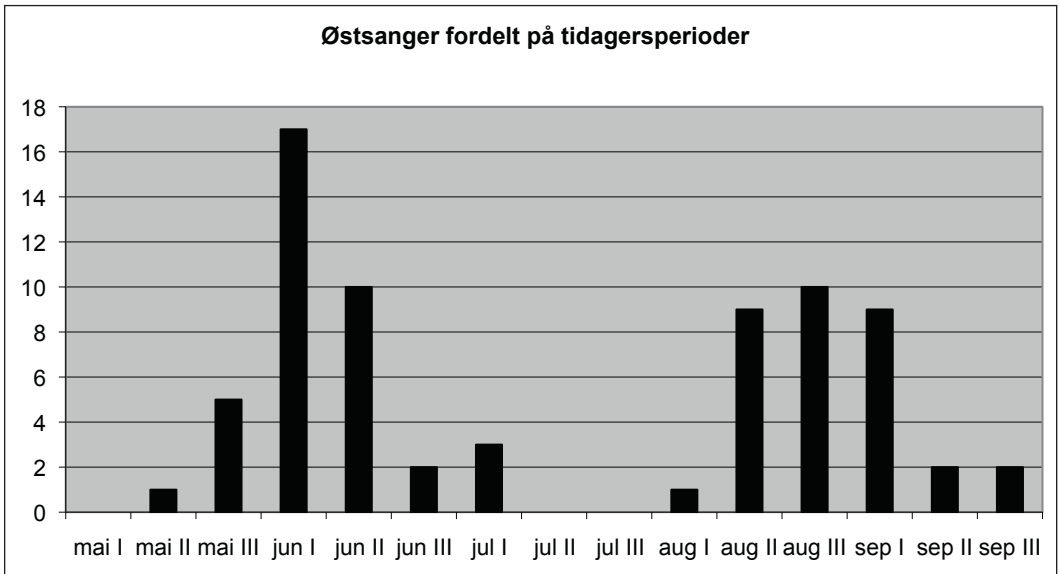
2007 ROGALAND: 1K+ Utsira, Utsira 14.-15.11* (F) (J.K.Ness m.fl.).

(Sentral-Asia fra Altai til Nordvest-Himalaya; overvintrer hovedsakelig fra Iran til det indiske subkontinentet). Etter tilnærmede masseopp-tredener i 2000 og 2003 (hhv. fem og ti funn) har arten igjen gått tilbake til statusen som en stor sjeldenhet her til lands. Også ellers i NV-Europa hadde arten en sparsom forekomst i 2007. Sverige hadde i likhet med Norge kun ett funn, mens det i Danmark ikke ble gjort noen funn i rapportåret. I Storbritannia ble det sett tre fugler, hvorav én på vinteren.

Brunsanger *Phylloscopus fuscatus* (1, 21, 4)

2007 ROGALAND: 1K rm. Herberg, Utsira 5.-7.10* (F) (*J.L.Hals, J.Langbråten, K.Myrmo m.fl.). 1K+ Austrheim, Utsira 10.10* (F) (*Ø.B.Nilsen, V.Bunes, E.Ween m.fl.). 1K rm. Merkeskogen, Utsira 23.-25.10* (F) (*Ø.B.Nilsen m.fl.). 1K+ Brusand Camping, Hå 14.-19.11* (F) (*K.R.Mjøltnes, E.Mjælland m.fl.).

(Sentral- og Nordøst- til Sør-Asia; overvintrer i Nord-India og Sørøst-Asia). Fire funn høsten 2007 er en sterk forekomst, som kun ble overgått i 1999 da fem fugler ble observert i Norge. Også i Sverige ble det gjort fire funn i 2007, noe som betegnes som en normal forekomst. I Danmark, der arten er påtruffet 41 ganger frem til og med 2006, ble det derimot ikke gjort noen nye funn i 2007. Hele tre fugler på Utsira i oktober er imponerende og med på å befeste øyas posisjon som landets desidert beste lokalitet for sibirske spurvefugler. Fuglen fra Brusand er det seneste funnet i Norge til nå. I Sverige er trenden at



Figur 3. Sesongvis fordeling av østsangerfunn *Phylloscopus trochiloides* i Norge ($n = 71$). Arten viser tydelige funntopper i begynnelsen av juni og slutten av august. Hekkefunnet fra Jomfruland i juli 1991 er utelatt fra histogrammet.

brunsangeren dukker opp tidligere på høsten enn før. I Norge ligger derimot mediandatoen fast i midten av oktober.

Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapilla* (10, 49, 3/4)

2007 ROGALAND: 2K+ ♂ Hetland kraftstasjon, Hå 18.-19.2* (F) (*K.R.Mjølvsnes, *E.Mjaaland, Ø.Egeland m.fl.). 2 1K+ ♀ Herberg, Utsira 14.-15.10* (F) (*V.Bunes, *L.B.Lunde, J.K.Ness, Ø.B.Nilsen m.fl.). 1K+ ♂ rm. Merkeskogen, Utsira 23.-25.10* (F) (*Ø.B.Nilsen m.fl.).

(Europa, Midtøsten, Nord-Afrika; overvintrer i Sør- og Vest-Europa samt Nordvest-Afrika). Fuglen fra Hå er første funn fra februar i Norge. Fra tidligere foreligger det tre vinterfunn i Norge, alle fra desember. Interessant nok er også alle disse tre gjort i de sørlige delene av Rogaland. De to fuglene som ble sett sammen på Utsira i midten av oktober utgjør første funn av to individer. To hanner skal etter sigende ha blitt ringmerket på samme øy den 23. oktober, men NSKF har kun mottatt rapport og dokumentasjon på en av disse.

Rosenvarsler *Lanius minor* (2, 25, 3)

2007 ROGALAND: Ad. ♂ Hellestø, Sola 26.-30.6* (F) (A.Solberg). MØRE OG ROMSDAL: Ad. ♂ Nerland, Fræna 26.6-10.8* (F) (F.Grønningsæter m.fl.). NORD-TRØNDELAGE: 1K Vikan, Stjørdal 5.-12.10* (F) (*T.R.Østerås, A.Moksnes m.fl.).

(Øst- og Sør-Europa, vestlige Asia; overvintrer i Sør-Afrika). Tre funn i 2007 er en tangering av rekordåret 2006. Arten har vist et bemerkelsesverdig oppsving i antall funn i Norge de siste årene. Faktisk er nesten halvparten av funnene gjort etter årtusenskiftet. Dette på tross av at arten rapporteres å være i tilbakegang i de nærmeste utbredelsesområdene på kontinentet. Ser man til våre nærmeste naboland Sverige og Danmark, så har funnmengden i Sverige vært relativt stabil, mens arten har blitt merkbart sjeldnere i Danmark. Skal man spekulere i årsaker til dette, kan det tenkes at fuglene som sees i Norge og Sverige i større grad stammer fra østlige hekkeområder, mens Danmark hovedsakelig har blitt besøkt av fugler fra hekkeområdene på kontinentet. Funnet fra Nord-Trøndelag er spesielt. Dette er første funn av en ungfugl og samtidig det seneste funnet i Norge noensinne.



Tartarsanger Hippolais caligata fanget på Røstlandet ultimo september 2007. Merk markert overøyestripe bak øyet, forholdsvis stort øye og relativt kraftig nebb. Vekstmerker på alle stertfjærene avslører fuglen som en IK. Foto: Gunnar Gundersen.



Kun fire fuglekongesangere Phylloscopus proregulus ble observert i 2007. Denne fuglen er fotografert på Kvitsøy i Rogaland. Foto: Kjell R. Mjølunes.



*En av to rødtoppfuglekonger *Regulus ignicapilla* som dukket opp på Utsira 14. oktober 2007. Dette var første gang to rødtoppfuglekonger ble sett sammen i Norge. Foto: Vegard Bunes.*



*Rødtoppfuglekonge *Regulus ignicapilla* fra Hetland, Hå, Rogaland. Dette er første februarfunnet i Norge. Foto: Kjell R. Mjølsnes.*

Rødhodevarler *Lanius senator* (6, 19, 0)

2006 ROGALAND: Ad. ♀ Koltemyr, Utsira 12.6 (Ø.B.Nilsen).

(Middelhavsområdet nord til midtre Frankrike, Sørvest-Asia; overvintrer i Nord- og Vest-Afrika). Frem til og med 2007 er det nå gjort 25 funn av denne arten i Norge. Disse funnene fordeler seg med 11 vårfunn i perioden 13. mai til 14. juni, ett sommerfunn fra Jomfruland 13. juli 1985 og 13 høstfunn i perioden 14. august til 15. oktober. Ikke uventet er det Rogaland som har hatt flest besøk av arten, med totalt 15 funn. Av disse er seks fugler observert på Utsira, hvilket gjør denne øya til landets beste lokalitet for arten. Ser man nærmere på vårfunnene viser det seg at kun tre av de 11 fuglene har holdt seg i mer enn én dag. Årets funn må dermed sies å være typisk på alle måter.

Rosenstær *Sturnus roseus* (24/28, 159/164, 6)

2007 BUSKERUD: 2K+ ♂ Lahellholmen, Lier 8.-9.6* (F) (B.Ellingsen, J.E.Nygård, G.O. Pedersen).

TELEMAR: 1K Jomfruland, Kragerø 8.9* (F) (*Steinar Sannes, T.Barlaug, A.Mæland, Stian Sannes).

ROGALAND: 1K Gard, Haugesund 31.8* (F) (J.K.Ness). 1K Tengesdal, Bjerkreim 2.10 (J.Grønning).

NORDLAND: 1K Gåsvær, Herøy 23.9 (A.I. Olsen). 2K+ Vinje, Gimsøya, Vågan 1.10-5.11* (F) (*J.H.Gjebdahl, J.Stenersen).

(Sørøst-Europa, Sørvest-Asia; overvintrer fra India sør til Sri Lanka). Kun seks funn i 2007 er det laveste antallet etter tusenårskiftet. Også i Sverige hadde arten en moderat forekomst dette året. Her ble det, i likhet med i Norge, gjort seks funn i løpet av året. Den geografiske og tidsmessige spredningen av årets norske funn avviker lite fra hva som har vært vanlig de siste årene.

Gråsisik *Carduelis flammea*

Individer som viste karakterene til underarten *rostrata* (1, 8, 1)

2007 NORDLAND: 1K rm. Gåsvær, Herøy 22.9* (F) (*A.I.Olsen, T.H.Carlsen).

(Grønland). Et typisk funn både med hensyn på dato og lokalitet.

Polarsisik *Carduelis hornemanni*

Individer som viste karakterene til underarten *hornemanni* (3, 19/25, 2/30)

2007 NORDLAND: opptil 20 1K+ (3 rm.) Røstlandet, Røst 15.9-28.10* (F) (M.Eggen m.fl.). 10 1K+ rm. Røstlandet 29.9* (F) (M.Eggen m.fl.).

(Grønland). Årets forekomst på Røstlandet er svært uoversiktlig. Første fugl ble observert 15. september. Den 17. september ble tre individer observert. Høstens toppnotering kom to dager senere, den 19. september, da hele 20 individer ble loggført. Etter dette ble opptil ti individer sett i ultimo september frem til 29. september da en ny flokk på ti individer ankom. Alle fuglene i denne flokken ble innfanget for ringmerking og flere av disse ble kontrollert i de påfølgende dagene. I begynnelsen av oktober ble vestlige polarsisiker sett daglig med opptil 15 individer. Høstens siste observasjon var ni individer 28. oktober. Totalt ble 13 individer ringmerket i løpet av høsten, i dette tallet inngår også flokken på ti. Hvor mange fugler som var innom øya i løpet av høsten er umulig å vite, men NSKF har valgt å legge seg på en restriktiv linje og vurderer forekomsten som to funn. Flokken på ti som ankom 29. september telles som et eget funn, mens de resterende teller som ett funn av opptil 20 individer i perioden 15. september til 28. oktober.

Svarthodespurv *Emberiza melanocephala* (4, 14, 1)

2007 ROGALAND: 2K+ ♂ Horpestadosen, Klepp 3.6 (A. Klovning).

(Sør-Europa vest til Italia, Tyrkia og øst til Det kaspiske hav). Som en parallell til dette funnet kan det nevnes at en hann svarthodespurv ble observert ved Skagen i Danmark i perioden 28. mai til 3. juni 2007. 16 av de 20 danske funnene stammer fra mai og juni. I Norge er 11 av 19 funn gjort innenfor disse to månedene. Sett i lys av den økte feltaktiviteten blant fuglekikkere i Norge er det besynderlig at arten ble observert oftere på 1960- og 70-tallet enn de siste årtiene. Årsaken til dette kan være flere og det norske funnmaterialet er for lite til å trekke noen bastante konklusjoner. Tidsmessig er det liten forskjell på funnene fra 1960- og 70-tallet i forhold til de siste tre tiårene.

Kornspurv *Emberiza calandra* (11/12 (etter 1940), 42/53, 1/2)

2007 VEST-AGDER: 2 ad. ♂ sy. Kviljo 6.-12.5* (F) (*J.M.Abrahamson, T.Bentsen, M.Abrahamson, V.Bunes m.fl.).

(Vestlige Eurasia nord til Sør-Sverige og Danmark, Nord-Afrika). De siste fire årene har vist en svært gledelig økning av observasjoner av kornspurv. Dette har resultert i hekkeforsøk på Lista i 2003 og en vellykket hekking på Jæren i 2006. Kun én observasjon i 2007 var derfor litt skuffende og de to fuglene på Lista forsvant uten at det ble registrert noen indikasjoner på hekking. Lista fremstår som landets beste område for arten. Kornspurven har nå vært årlig her siden 2002.

Funn i kategori E

Funn av arter/individer som regnes som rømlinger. I praksis vil dette si arter som ikke har noe etablert funnmønster i Europa, men er vanlige burfugler eller individer som viser tegn på å komme fra fangenskap (skader i fjærdrakten o.l.).

Records in category E (*Escapes from captivity*)

Rustand *Tadorna ferruginea*

2007 ROGALAND: Ad. ♀ div. lok. Sola 13.8-24.10* (F) (*P.Ranestad, K.Bekkeli m.fl.).

Denne fuglen var nærmest håndtam da den først dukket opp i august. NSKF har derfor bedømt det som overveiende sannsynlig at det dreier seg om en fugl som har rømt fra fangenskap. Rustanda endte sine dager i klørne til en hønsehauk.

Brudeand *Aix sponsa*

2007 OSLO: 2 ad. ♂ Maridalsvannet, Oslo 8.4* (F) (*B. Tennøe).

(Nord-Amerika; vanlig i fangenskap i Europa). Fuglene var lite sky og det anses som overveiende sannsynlig at de var rømt fra fangenskap.

Hybrider

Hybrids

Blåvingeand *Anas discors* x **skjeand** x *A. clypeata* (0, 3, 0)

2006 TROMS: Ad. ♂ Oteren, Storfjord 22.5* (F) (*O.E.Torland, M.Irgens, K.Slettebakk, A.V.Thingnes).

Henlagte saker

Shelved records

Gransanger *Phylloscopus collybita*

Individer som viste karakterene til underarten *tristis*

2007 BUSKERUD: 1K+ Linnestranda, Lier 13.10.

Beskrivelse og bilder viser en gransanger av østlig opprinnelse, men det er ikke mulig å sikkert bestemme underart på denne fuglen.

Ikke godkjente saker

List of records not accepted

Listen over ikke godkjente saker omfatter observasjoner som ikke anses å være tilstrekkelig dokumentert for innlemmelse i den norske funnoversikten. I det store flertallet av tilfeller omfatter dette saker der beskrivelse og/eller dokumentasjon ikke er tilstrekkelig detaljert for å utelukke eventuelle forvekslingsarter. I de tilfellene der komiteen følger seg sikker på at den opprinnelige identifikasjon er feilaktig, er dette kommentert.

Amerikablesand x **brunnakke** *Anas americana* x *penelope*

2004 NORD-TRØNDELAGE: Ad. ♂ Hammervannet, Levanger 16.5.

Funnet har tidligere feilaktig blitt publisert som godkjent og med feil årstall.

records has been shelved. Also presented are 21 records that for different reasons have not been accepted.

One new species to the Norwegian category A list is presented in this report. This brings the official Norwegian list to 478 species. Included in this list are accepted records in category A-C. The sole new species in 2007 was an Imperial Eagle *Aquila heliaca* from southern parts of Rogaland co. on 18th February to 21st March and returning on 13th November to remain in the same area for the rest of the year.

General trends:

Record numbers for Norway was recorded for the following species during 2007 (numbers of records/individuals in brackets): Cory's Shearwater *Calonectris diomedea* (4), Great White Egret *Ardea alba* (11), White-rumped Sandpiper *Calidris fuscicollis* (5), Buff-breasted Sandpiper *Tryngites subruficollis* (7/8), Grey Phalarope *Phalaropus fulicarius* (13/14), Sabine's Gull *Larus sabini* (47/51) and Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum* (11).

Also published here are the 2nd Lesser Scaup *Aythya affinis*, 4th Pied-billed Grebe *Podilymbus podiceps*, 3rd Red-necked Stint *Calidris ruficollis*, 7th Spotted Sandpiper *Actitis macularius*, 10th Bonaparte's Gull *Larus philadelphia*, 10th Yellow-legged Gull *Larus michahellis*, 6th Oriental Turtle Dove *Streptopelia orientalis* and 8th & 9th Lanceolated Warbler *Locustella lanceolata*.

Litteratur

Generelle referanser:

For henvisninger til forekomst av sjeldne arter i Sverige, Danmark og Storbritannia i 2007 henvises det til sjeldenhetsrapportene for de aktuelle land. For å unngå for mange gjentakelser er disse referansene ikke angitt hver gang. Disse generelle referansene er:

- Hellström, M. & Strid, T. 2008. Fågelrapport 2007. - *Fågelåret 2007*: 43-156. Stockholm.
- Kristensen, A.B., Frich, A.S., Ortvad, T.E. & Schwalbe, M. 2008. Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2007. - *Fugleåret nr. 2 2008*: 117-135.
- Hudson, N. and the Rarities Committee 2008. Report on rare birds in Great Britain in 2007. - *British Birds 101*: 516-577.

For en komplett liste med referanser til tidligere publikasjoner fra NSKF henvises det til våre nettsider: www.birdlife.no/organisasjonen/nskf/rapporter.php

Øvrige referanser:

- Baines, S. 2008. Røst senhøsten 2007 – årets «nana». - *FeltOrnitologen 6*: 37-38.
- Bradshaw, C. 2005. Identification review - Lesser Scaup. - *British Birds 98*: 89-95.
- Chandler, R.J. 1998. Dowitcher identification and ageing - A photographic review. - *British Birds 98*: 93-106.
- Collinson, M., Knox, A.G., Parkin, D.T. & Sangster, G. 2003. Specific status of taxa within the Greenish Warbler complex. - *British Birds 96*: 327-331.
- Dagsland, M. 2008a. Ringnebbdykker i Orrevannet, Klepp. - *FeltOrnitologen 6*: 12.
- Dagsland, M. 2008b. Rødstrupesnipe i Orrevannet, Klepp. - *FeltOrnitologen 6*: 17.
- Dagsland, M. 2008c. Kanadahettemåke i Søylandsvannet og Kaffiholen, Hå. - *FeltOrnitologen 6*: 19.
- Dubois, P.J. & Luczak, C. 2004. Les limicoles néarctiques en France: synthèse des données pour la période 1965-2000. - *Ornithos 11*: 214-229.
- Duquet, M. 2006. Eastern Nightingale - identifying a potential split. - *Birding World 19*: 171-173.
- Gorman, G. 2002. Aquatic Warbler. - *Alula 8*: 62-65.
- Holling, M. and the Rare Breeding Birds Panel 2008. Rare breeding birds in the United Kingdom in 2005. - *British Birds 101*: 276-316.
- Johnson, O.W. & Johnson, P.M. 2004. Biometrics and field identification of Pacific and American Golden Plovers. - *British Birds 97*: 434-443.
- Lindblom, K. 2008. Booted Warbler and Lanceolated Warbler in Finland. - *Alula 14*: 84-90.
- SOF 2003. *Sällsynta fåglar i Sverige*. 2. utg. Stockholm.
- Sæther, K., Gustad, J.R. & Eggen, M. 2008. Endelig syngende stripesanger i sommernatten. - *FeltOrnitologen 6*: 26-27.
- Vinicombe, K. 2004. Identification - Doing dowitchers. - *Birdwatch 13*: 40-41.
- van der Vliet, R.E., Kennerley, P.R. & Small, B.J. 2001. Identification of Two-barred, Greenish, Bright-green and Arctic Warblers. - *Dutch Birding 23*: 175-191.
- Votier, S.C., Harrop, A.H.J. & Denny, M. 2003. A review of the status and identification of American Wigeon in Britain & Ireland. - *British Birds 96*: 2-22.